

Masterproef

Politieke Communicatie

Still a man's world?

**Een onderzoek naar genderverschillen in interviews met politici
in Vlaamse tijdschriften**

Enola Horemans

Promotor: Prof. Dr Van Aelst Peter
Verslaggever: Prof. Dr De Landtsheer Christ'l

Master Politieke Communicatie (www.politiekecommunicatie.be)
Rolnummer studente: 20151893
Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen
Academiejaar 2018-2019

Abstract

The political world is predominantly viewed as a man's world. This idea is reinforced due to political gender socialization and traditional gender roles. Nevertheless, the percentage of female politicians is worldwide on the rise. This evolution does not reflect itself in the distribution of media coverage amongst male and female politicians. Female politicians receive less media coverage than their male colleagues.

This master's thesis investigates if there is also a difference in how Flemish ministers and party leaders are treated in Flemish magazines according to their gender between 2009 and 2018. Do female politicians receive different kind of questions (type, policy domain and tone) during interviews than their male colleagues with the same political function? A total of 3775 questions in five Flemish magazines (*Knack*, *Humo*, *Dag Allemaal*, *Story* and *TV Familie*) were analyzed. Is there still a gender bias visible in the media?

We can conclude that politicians are still treated differently in the media due to their gender. Female politicians receive significantly more questions about their private life and the combination of work and private life than male politicians. In addition, male and female politicians receive questions about different policy domains. Meanwhile the difference in tone to address male and female politicians is more subtle. To which extent the gender bias is visible, partly depends on the type of magazine that is being investigated, namely an informative (*Knack*), an infotainment (*Humo*) or an entertainment magazine (*Dag Allemaal*, *Story* and *TV Familie*).

Key words: political gender socialization, gender bias, political interviews, infotainment, Flemish magazines

Voorwoord

Al van jongs af aan heb ik een grote interesse in gendergelijkheid en de genderverhoudingen in onze samenleving. Toen ik aan mijn studies politieke wetenschappen begon, merkte ik op dat dit in mijn omgeving niet altijd als een logische studiekeuze werd bestempeld voor een jonge vrouw. In deze thesis combineer ik naast mijn passie voor gender en politiek ook mijn favoriet tijdverdrijf, namelijk “de boekskes”. Aangezien ik enorm graag tijdschriften en magazines lees, was de datacodering voor mij zeer aangenaam werk. Toch is een masterthesis schrijven niet altijd rozengeur en maneschijn. Daarom wil ik enkele fantastische mensen in het bijzonder bedanken, omdat ik altijd op jullie kon rekenen!

Mijn promotor Peter Van Aelst. Hoewel het onderwerp misschien niet meteen binnen uw onderzoeksdomein viel kon ik altijd meteen bij u terecht voor vragen of problemen. Uw feedback en inhoudelijke input was een meerwaarde voor deze thesis. Bedankt om mijn promotor te willen zijn!

Mijn team van vrijwillige nalezers: Jana Boudewyns, Björn Van Vlem en Job Vossen. Jullie gaven jullie vrije tijd op om dit werk mee te helpen perfectioneren. Bedankt voor alle tips en ideeën!

Mijn medestudenten Kimberly Jacobs en Veerle Moyson. De afgelopen vier jaar kon ik altijd bij jullie terecht. Dit ging van een eerlijke mening, een helpende hand tot een gezellige gesprek. Bedankt voor de fijne tijd!

Mijn vriend Tim. Je offerde je vrije weekends op om mij te helpen met het uitvoeren van een pilootstudie. Je stond altijd voor me klaar als ik in een dipje zat. Bedankt om mijn zwarte dagen altijd terug roze te kleuren!

Mijn familie, mijn lieve mama en zus. Hierbij zou ik graag één man in het bijzonder willen bedanken. Opa, bedankt voor altijd in mij te hebben geloofd. Je was gedurende de afgelopen 22 jaar mijn grootste supporter. Je zei altijd dat je er naar uitkeek mij te zien afstuderen aan de universiteit. Jammer genoeg zal je het niet meer kunnen meemaken hier op aarde. Eender waar je bent, ik hoop dat ik je trots heb kunnen maken. Bedankt voor alles!

Ik wil dit voorwoord graag afsluiten met een motivatiequote van de voormalige First Lady van de Verenigde Staten Michelle Obama:

“There is no limit to what we, as women, can accomplish.”

Inhoudsopgave

Abstract	3
Voorwoord	5
Inhoudsopgave	7
Lijst met Figuren	8
Lijst met Tabellen	8
1 Inleiding	9
2 Gender en politieke participatie.....	12
2.1 Wereldwijd overzicht van vrouwelijke politici in een regeringsfunctie	15
2.2 Specifieke Belgische context van genderquota.....	16
3 Gender en politiek in de media-arena.....	17
3.1 De politicus, de mens of de menselijke politicus in de media-arena	18
3.2 Geslacht, kinderen & burgerlijke staat.....	20
3.3 Beleidsthema.....	22
3.4 Toon.....	28
4 Onderzoekshypothesen.....	29
5 Onderzoeksmethode	31
5.1 Dataverzameling.....	31
5.2 Pilotstudie.....	34
5.3 Inhoudsanalyse.....	36
5.4 Descriptieve analyse.....	36
6 Onderzoeksresultaten	38
6.1 Hypothese 1 & 2: privé, politieke of combinatie vraag.....	38
6.2 Hypothese 3 & 4: privé, politieke of combinatie titel	43
6.3 Hypothese 5: geslacht van politicus/-a	45
6.4 Hypothese 6: kinderen & burgerlijke stand politicus/-a	49
6.5 Hypothese 7 & 8: politieke beleidsdomein	55
6.6 Hypothese 9 & 10: toon van de vraag.....	59
6.7 Overzicht hypothesen	62
7 Conclusie	63
7.1 Besluit.....	63
7.2 Discussie: beperkingen, verder onderzoek en normatieve gevolgen	65
8 Bibliografie.....	67
9 Bijlage	72
9.1 Overheidsuitgave 2018.....	72

9.2	Codeboek.....	72
9.3	ENA lijst.....	77

Lijst met Figuren

Figuur 1: Portefeuilles van vrouwelijke ministers (Inter-Parliamentary Union, 2008a)	23
Figuur 2: Portefeuilles van vrouwelijke ministers (Inter-Parliamentary Union, 2019)	24

Lijst met Tabellen

Tabel 1: Grote en kleine beleidsdomeinen afhankelijk van overheidsbudget 2018.....	26
Tabel 2: Typologie: budgetverdeling & beleidsdomeinen	27
Tabel 3: Opgenomen politici in de dataset	32
Tabel 4: Aantal interviews en vragen per periodiek tijdschrift	33
Tabel 5: Krippendorff's Alpha scores op niveau van de vraag	35
Tabel 6: Geslacht van politici in de dataset.....	36
Tabel 7: Functie van politici in de dataset.....	37
Tabel 8: Politieke partij van politici in de dataset	37
Tabel 9: Soort vraag (privé, politiek, combinatie) per geslacht	38
Tabel 10: Soort vraag (privé of politiek) per geslacht	39
Tabel 11: Verwijzing naar jeugd en/of ouders van de politicus/-a per geslacht.....	39
Tabel 12: Verwijzing naar hobby's van de politicus/-a per geslacht.....	39
Tabel 13: Soort vraag (privé & politiek) per tijdschrift en geslacht	40
Tabel 14: Soort vraag (privé of politiek) per politieke partij	41
Tabel 15: Regressieanalyse soort vraag (privé of politiek).....	42
Tabel 16: Soort titel (privé, politiek, combinatie) per tijdschrift.....	44
Tabel 17: Soort titel (privé, politiek, combinatie) per geslacht.....	44
Tabel 18: Verwijzing naar geslacht of gender gerelateerde kwesties per geslacht	45
Tabel 19: Regressieanalyse verwijzen naar geslacht en gender gerelateerde kwesties.....	47
Tabel 20: Verwijzing naar kinderen en burgerlijke stand per geslacht	49
Tabel 21: Regressieanalyse verwijzen naar kinderen en burgerlijke stand	51
Tabel 22: Zuivere politieke vraag omtrent beleidsdomein per geslacht.....	55
Tabel 23: Regressieanalyse zuivere politieke vraag omtrent beleidsdomein aan Vlaamse ministers..	56
Tabel 24: Partijvoorzitters: beleidsdomeinen & budget	57
Tabel 25: Ministers: beleidsdomeinen & budget	59
Tabel 26: Toon van de vraag (voordelig, neutraal, nadelig) per geslacht	59
Tabel 27: Individuele scores politici op toon.....	60
Tabel 28: Scores toon per geslacht	60

1 Inleiding

Antwerps schepen voor onderwijs, jeugd, integratie en inburgering Jinnih Beels gaf een gastlezing aan studenten politieke communicatie van de Universiteit Antwerpen. Beels kwam tijdens de verkiezingscampagne voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 regelmatig in het nieuws, omdat ze opkwam als onafhankelijke lijsttrekker voor de sp.a. In het kader van de lessen mediatraining kwam ze vertellen over haar ervaringen met de media. Beels sprak hier expliciet over haar gevoel anders behandeld te worden door journalisten dan haar mannelijke collega's. Ze werd vaak aangesproken op het feit dat ze een "wit konijn" was zonder politieke ervaring. Zo merkte ze zelf op veel meer opmerkingen en vragen te krijgen omtrent haar geringe dossierkennis in vergelijking met mannelijke nieuwkomers in de politiek. Volgens Beels worden vrouwelijke politici doorgaans anders behandeld door de media dan hun mannelijke collega's. Een gevoel waarvan Beels zeker is dat andere politica het ook ervaren (J. Beels, persoonlijke communicatie, 3 april 2019).

Deze ervaring duidt op het bestaan van een bredere, meer algemene *gender bias* binnen de media. Voorgaande politiek wetenschappelijke studies tonen inderdaad aan dat vrouwelijke politici minder media-aandacht krijgen dan hun mannelijke collega's (Everitt, 2003; Kahn & Goldenberg, 1991; Niven, 2005; Vos, 2012, 2013, 2015). Uit onderzoek van Vos (2012) blijkt dat 86% van de media-aandacht naar mannelijke politici gaat, de overige 14% is voor vrouwelijke politici. Om assumpties te maken tussen mannelijke en vrouwelijke politici is het belangrijk dat de onderzoeker controleert voor de functie die een politicus bekleedt. De politieke functie en bijhorende machtsposities van politici vormen immers een belangrijke verklaring voor de hoeveelheid media-aandacht iemand ontvangt. Toch blijft er ook na controle voor machtspositie volgens Vos een duidelijke media-bonus voor mannelijke politici over. Over het algemeen kunnen we stellen dat er een kwantitatieve oververtegenwoordiging is van mannelijke politici en een kwantitatieve ondervertegenwoordiging van vrouwelijke politici in de media. Dit zegt echter niets over de substantieve inhoud van deze media-aandacht. Worden mannelijke en vrouwelijke politici, zoals Jinnih Beels zelf aanvoelt, ook effectief anders behandeld door journalisten wanneer ze een interview geven?

In deze masterthesis zullen we dit onderzoeken. Er wordt nagegaan op *welke manier vrouwelijke ministers van de Vlaamse regering en vrouwelijke Vlaamse partijvoorzitters anders worden bevroegd tijdens interviews in Vlaamse periodieke bladen in vergelijking tot hun mannelijke collega's die dezelfde functie uitvoeren*. Dit over een tijdsspanne van tien jaar (2009 – eind 2018). Er zal hierbij dus gefocust worden op de vragen van journalisten aan politici tijdens een interview in periodieke bladen.

Er werd voor dit onderzoek gekozen voor een specifiek deel van de media-arena, namelijk periodieke bladen. De periodieke bladen die worden bestudeerd in dit onderzoek zijn: *Knack*, *Humo*, *Dag*

Allemaal, Story en *TV Familie*. Lezers kopen het weekblad *Dag Allemaal* in eerste instantie niet om politiek geïnformeerd te worden, maar als ontspanning. Toch staan er in dergelijke populaire weekbladen interviews met politici. Ons onderzoeksopzet is vrij innovatief, en bovendien bijzonder relevant in tijde van infotainment.

Infotainment is een nieuw fenomeen waarbij de lijn tussen pure informatieve en pure entertainment media vervaagt (Jebriil, Albaek, & De Vreese, 2013). Burgers, en dus kiezers, halen hun informatie omtrent politiek en politici steeds vaker uit infotainment media zoals talkshows, in plaats van zuivere informatieve media. Politici moeten deze trend volgen en geven zich meer persoonlijk bloot in de media-arena. Het gaat in de media dus niet meer alleen over hun politieke visie of ideeën maar ook over de mens achter de politicus/-a. Waar politici vroeger vooral actief aanwezig waren in informatieve nieuwsformats zoals het nieuws, kwaliteitskranten of politieke programma's zoals *villa politica*, schuwen ze tegenwoordig entertainmentprogramma's of tijdschriften niet meer. Integendeel, door interviews te geven in tijdschriften bereiken politici een veel breder publiek, wat electoraal voordelig is. Ze bereiken bovendien precies dat deel van het electoraat dat eigenlijk niet bewust op zoek was naar politiek gerelateerd nieuws (Mazzoni & Ciaglia, 2014).

De vijf geselecteerde tijdschriften zijn, doordat ze zich niet uitsluitend focussen op politieke aangelegenheden, een interessant en relevant onderdeel van de media-arena om in tijde van infotainment te onderzoeken. Tussen de vijf verschillende periodieke bladen onderling is enige variatie terug te vinden. Weekbladen *Humo* en *Knack* hebben een sterke politieke inslag. Toch focussen de tijdschriften zich ook op andere thema's zoals bijvoorbeeld sport of geneeskunde. *Dag Allemaal, Story* en *TV Familie* worden gepubliceerd voor een breder publiek en focussen zich vooral op het entertainen van hun lezers (De Persgroep Publishing, 2018a, 2018b, 2018c, 2018d; Roularta Media, 2018). We verwachten daarom dat er in *Humo* en *Knack* meer politiek geladen interviews terug te vinden zijn. Bij *Dag Allemaal, Story* en *TV Familie* verwachten we dan weer minder politiek geladen interviews, maar meer focus op het privéleven van de politici.

De hoofdvraag van de huidige thesis kan als volgt worden samengevat: Zijn er genderverschillen waar te nemen in de manier waarop politici bevraagd worden? Aan de hand van een kwantitatieve en kwalitatieve inhoudsanalyse beogen we een antwoord te krijgen op de onderstaande vier deelvragen die de hoofdvraag omsluit:

1. *Is er een significant verschil in de vraagstijl (politiek/privé/combinatie van privé en politiek) van journalisten in interviews met enerzijds mannelijke en anderzijds vrouwelijke politici in de onderzochte periodieke bladen? Kunnen we dit ook terugvinden in de titel van het interview?*
2. *Is er een significant verschil in het aanhalen van geslacht, kinderen en burgerlijke staat door journalisten in interviews met enerzijds mannelijke en anderzijds vrouwelijke politici in de onderzochte periodieke bladen?*
3. *Is er een significant verschil in het type beleidsdomein/thema dat wordt aangehaald door journalisten in interviews met enerzijds mannelijke en anderzijds vrouwelijke politici in de onderzochte periodieke bladen?*
4. *Is er een significant verschil in de toon (voordelig/neutral/nadelig) waarmee journalisten enerzijds mannelijke en anderzijds vrouwelijke politici in de onderzochte periodieke bladen weergeven?*

2 Gender¹ en politieke participatie

Om te kunnen begrijpen waarom mannelijke en vrouwelijke politici anders worden weergegeven en anders benaderd worden in interviews, zullen we eerst de verschillen tussen mannen en vrouwen in een bredere politieke context trachten te begrijpen. Dit hoofdstuk beoogt de bestaande literatuur omtrent de genderkloof samen te vatten. Daarnaast gaan we ook even in op de genderverhoudingen in politieke functies wereldwijd, en meer specifiek in Vlaanderen.

Vrouwen blijken minder te participeren in politieke aangelegenheden dan mannen (Verba, Burns, & Schlozman, 1997; Welch, 1977). Er zijn verschillende theorieën die deze observatie trachten te verklaren, waarbij we een onderscheid kunnen maken tussen meer situationele en meer structurele verklaringen alsmede een meer genuanceerdere politiek gender socialisatie verklaring.

Een eerste theorie kijkt naar *situationele verklaringen* om te begrijpen waarom vrouwen minder politiek betrokken zijn dan mannen (Welch, 1977). Een noodzakelijke voorwaarde voor politieke participatie is tijd. Vrouwen hebben minder vrije tijd, doordat zij nog altijd gezien worden als verzorgers van de familie en het gezin (Paxton, Kunovich, & Hughes, 2007). Daarnaast leidt een politieke job vaak tot onregelmatige uren. Wanneer de vrouw dan haar huishoudelijke taken niet op zich kan nemen, zet dit extra druk op het gezin (Elder, 2004). Vrouwen die toch een belangrijke politieke functie bekleden zijn vaak al iets ouder en hebben dan ook oudere of reeds volwassenen kinderen. Hierdoor moeten ze minder tijd steken in hun gezin en hebben ze meer tijd over voor politieke aangelegenheden (Elder, 2004).

Uit studies blijkt dat werkende vrouwen, door hun sociale contacten en de mogelijkheid tot politieke discussies, een hogere politieke participatiegraad hebben dan huisvrouwen (Welch, 1977). Deze verklaring vandaag is minder relevant, aangezien het aantal werkende vrouwen is toegenomen tegenover vroeger. Het aantal vrouwen die werken in een functie of job die een springplank kan zijn naar een politieke carrière, ligt nog steeds lager dan bij mannen (Elder, 2004; Fox & Lawless, 2011). Toch blijkt dat dit percentage vrouwen blijft toenemen (Fox & Lawless, 2011). De ouder rollenpatronen en situationele verklaringen van de vrouw aan de haard en mannen als kostwinner verdwijnen stilaan naar de achtergrond.

De tweede theorie kijkt naar *structurele verklaringen* om het verschil in politieke participatie en kennis tussen mannen en vrouwen te kunnen verklaren. Voorbeelden van structurele factoren zijn

¹ De woorden “gender” en “genderverschillen” worden in deze thesis gebruikt zoals ze in de volksmond worden gebruikt, namelijk als synoniem voor dichotome geslachtsverschillen. Het is geenszins de bedoeling om in deze scriptie een discussie aan te gaan over de correctheid van de simpele binaire opvatting van gender of om geslacht hiertoe te herproduceren.

educatieniveau, de sociale groep waartoe men behoort, inkomenscategorie, enz. Mensen met een laag educatieniveau, laag inkomen en mensen die behoren tot een lagere sociale groep, zijn minder politiek actief en hebben minder politieke kennis. Hiertegenover staat dat mensen met een hoger educatieniveau, hoger inkomen, en die behoren tot een hogere sociale groep net meer politiek actief zijn en een beter politieke kennis hebben. Vrouwen blijken overgerepresenteerd te zijn in de eerste groepen. Wanneer we dus controleren voor structurele factoren zouden de verschillen tussen mannen en vrouwen moeten verdwijnen (Welch, 1977).

Uit cijfers van de federale overheid blijkt echter dat vrouwen het steeds beter doen dan mannen op vlak van educatieniveau. Begin van deze eeuw hadden 33,3% van de mannen en 37,2% van de vrouwen tussen de 30 en 34 jaar in België een diploma van het hoger onderwijs. In 2000 scoorden vrouwen dus al beter dan mannen. In 2018 is de kloof tussen mannen en vrouwen in de desbetreffende leeftijdscategorie nog toegenomen. 40,6% van de mannen tussen de 30 en 34 heeft een diploma hoger onderwijs, bij vrouwen ligt dit percentage op 54,4% (Statbel, 2018a). Meer specifiek in het Vlaamse Gewest bedraagt het aantal mannen tussen de 15 en 64 jaar met een diploma hoger onderwijs in 2018 684.458. Het aantal vrouwen, 844.786, ligt beduidend hoger (Statbel, 2018b). Op basis hiervan lijkt er weinig ondersteuning te zijn voor de theorie die stelt dat verschillen tussen mannen en vrouwen in de politieke sfeer in België structureel te verklaren zijn. Structurele factoren spelen steeds minder een grote rol. Toch mogen we de structurele factoren niet helemaal uit het oog verliezen, maar blijft het belangrijk structurele verschillen die er nog zijn in kaart te brengen en hier actief beleid tegen te voeren.

De laatste theorie is de *politieke gender socialisatie* theorie. Deze theorie stelt dat de lagere politieke participatie van vrouwen tegenover mannen vooral psychologisch gedetermineerd is. Hierbij wordt vertrokken vanuit de norm dat politiek vooral een “*mannen business*” is, waar voor de vrouw geen plek is. Politieke gender socialisatie vertrekt weliswaar uit traditionele genderpatronen en stereotypen, het heeft tevens de potentie om deze te versterken, waardoor vrouwen in de politiek nog altijd als buitenstaanders en/of onbekwaam worden gezien (Fox & Lawless, 2011). Gender socialisatie betekent dat kinderen deze gendernormen al vanaf de geboorte krijgen aangeleerd, en het verklaart hoe hun beeld op politiek en politieke participatie zich op later leeftijd manifesteert (Fox & Lawless, 2011; Welch, 1977).

Politieke gender socialisatie vertrekt vanuit een bepaald *cultureel of ideologisch maatschappijbeeld*. Gedurende eeuwen zijn vrouwen geweerd uit de politieke sfeer. Zo werd het vrouwenstemrecht pas in 1948 ingevoerd in België. Leiderschap wordt gezien als een mannelijke karaktereigenschap (Cikara & Fiske, 2009; Fiske, 2012). Daarbij spelen ook religieuze en historische overtuigingen een belangrijke

rol. De ondergeschiktheid van vrouwen tegenover mannen is aanwezig, en wordt gelegitimeerd, in alle grote religies. Religies zijn hoofdzakelijke patriarchaal van aard en werden ook lange tijd gebruikt om vrouwen in verschillende maatschappelijke domeinen uit te sluiten (Paxton et al., 2007).

Door deze bestaande norm dat politiek vooral een mannenzaak is, gaan mannen en vrouwen ook anders naar zichzelf kijken. Mannen zullen zichzelf sneller dan vrouwen als mogelijke politieke actor bekijken (Fox & Lawless, 2011). Vrouwen blijken in vergelijking tot mannen onzekerder te zijn wanneer het gaat over hun eigen capaciteiten om aan politiek te doen (Cikara & Fiske, 2009; Fiske, 2012). Ze vinden zichzelf minder intellectueel capabel om de job van politica uit te voeren dan mannen. Bovendien zijn er minder vrouwelijke rolmodellen in de politiek om naar op te kijken. Dit versterkt het beeld bij jonge meisjes, maar evengoed jongens, dat politiek vooral een mannenzaak is (Elder, 2004). Uit onderzoek blijken voorgaande factoren te zorgen voor een kenniskloof tussen mannen en vrouwen omtrent politieke kennis en ambities (Paxton et al., 2007; Verba et al., 1997; Welch, 1977).

De Vries, De Landtsheer, Heirman en Boudiny (2010) deden onderzoek naar hoe Vlaamse kinderen zich de ideale burgemeester voorstellen. Kinderen hebben weinig tot geen besef van de politieke standpunten van politici of politieke partijen. Hun beoordeling omtrent politici is dus één die puur gebaseerd is op de uiterlijke kenmerken van politici. Aan de kinderen werd gevraagd of de ideale burgemeester in hun ogen een man of een vrouw is. Jongens zijn sterk geneigd om een man als de ideale burgemeester te zien. Ook meisjes kiezen sneller voor iemand van hun eigen geslacht als burgemeester, al is dit niet zo uitgesproken als bij jongens. Een groot deel van de meisjes kiest immers ook voor iemand van het andere geslacht als ideale burgemeester, terwijl we dit bij jongens niet zo sterk zien terugkomen. Het afzwakken van dit stereotype gedachtengoed van de man als ideale leider kan verschillende redenen hebben. Zo speelt de omgeving (ouders, familie, vrienden) en de school een belangrijke rol. Daarnaast beïnvloedt ook de media de politieke socialisatie van kinderen (De Vries et al., 2010).

Meer politieke vrouwelijke rolmodellen in de media of directe omgeving kan vrouwen aanzetten tot meer politieke participatie en de bestaande kenniskloof omtrent politiek dichtert (Elder, 2004; Verba et al., 1997). Dit werd bewezen in onderzoek van Verba, Burns en Scholzman (1997). In Amerikaanse staten met een vrouwelijke senator of gouverneur zijn vrouwelijke inwoners meer politiek betrokken en hebben ze een grotere politieke kennis dan in staten waar vooral mannen de belangrijke politieke functies bekleden. De aanwezigheid van vrouwelijke rolmodellen kan de politieke kenniskloof tussen mannen en vrouwen dus dichtert.

De hierboven beschreven studies illustreren de fundamenteel psychologische gegrondheid van gendernormen en stereotypen genderovertuigingen. We zullen in de volgende twee alinea's nagaan

hoe het werkelijke percentage mannelijke versus vrouwelijke politici zich verhoudt wereldwijd, en meer specifiek in Vlaanderen.

2.1 Wereldwijd overzicht van vrouwelijke politici in een regeringsfunctie

In dit onderzoek wordt er gekeken naar genderverschillen in interviews met politici. Voordat dit kan worden onderzocht willen we echter weten hoe de verhouding mannen versus vrouwen zich uit in de politieke wereld. Hoe verhouden het aantal mannelijke en vrouwelijke politici zich procentueel gezien?

Het aantal vrouwen die een politieke functie bekleden is wereldwijd de afgelopen decennia blijven stijgen. Dit kan worden afgeleid uit het tweejaarlijks rapport van de Interparlementaire Unie. De Interparlementaire Unie doet onderzoek naar politieke instellingen en organisaties van 180 à 190 landen wereldwijd. Aangezien we ons in dit onderzoek enkel focussen op politici met een hogere machtspositie (namelijk ministers en partijvoorzitters) zullen we hieronder niet verder ingaan op cijfers in verband met parlementsleden. Er wordt enkel dieper ingegaan op het mondiale percentage vrouwen die een ministeriële functie bekleedt.

In 2008 lag het gemiddelde percentage vrouwelijke ministers wereldwijd rond de 16,1% (Inter-Parliamentary Union, 2008b). Op federaal niveau in België lag het percentage vrouwelijke ministers toen op 23,1%. België scoorde dus beter dan het wereldwijde gemiddelde. België stond toen op de een gedeelte 33ste plaats met landen als Argentinië, Colombia, Estland, Letland, Litouwen, Mali en Panama. (Inter-Parliamentary Union, 2008a).

Uit het rapport van 2019 blijkt het gemiddelde percentage wereldwijd met 4,6 procentpunten gestegen tot 20,7%. Wereldwijd is dus gemiddeld 1 op 5 ministers van het vrouwelijke geslacht. Het percentage vrouwelijke ministers in de federale Belgische regering onderging een lichtere stijging tussen 2008 en 2019 tot 25%, ofwel 3 van de 12 ministers. Hierdoor staat België wereldwijd op een gedeelte 64ste plaats samen met landen als Argentinië, Kroatië, Cuba, Ghana, Griekenland, Kenya, Palau en Slovenië. (Inter-Parliamentary Union, 2019).

Hoewel het aantal vrouwen dat een ministeriële functie bekleedt wereldwijd toeneemt, is dit relatief gezien beduidend minder dan in de periode tussen 1999 en 2008. Waar het aantal over de laatste tien jaar (2008-2018) met 4,6% is gestegen, was dat tussen 1999 en 2008 een stijging van 6,3%. De grotere stijging tijdens deze periode kan verklaard worden doordat er in 1999 wereldwijd maar 9,8% van de ministers van het vrouwelijke geslacht waren. Aangezien er tussen 2008 en 2018 een grotere groep vrouwen een ministeriële functie bekleedt, is er in de tweede periode een grotere absolute stijging waar te nemen (Inter-Parliamentary Union, 1999).

2.2 Specifieke Belgische context van genderquota

Het percentage in de Interparlementaire Unie studies is gebaseerd op de federale Belgische regering. Hoewel dit een kader schept van waaruit we de Vlaamse context beter kunnen begrijpen, beperkt dit onderzoek zich specifiek tot enkel de Vlaamse politici. Daarom gaan we in deze paragraaf na hoe de verhouding vrouwelijke versus mannelijke ministers zich procentueel verhoudt in Vlaanderen.

In de Vlaamse regering ligt het percentage vrouwen met een regeringsfunctie hoger dan het federaal niveau van 25%. Door een Koninklijk Besluit van 2 juni 2012 werd een genderquotum ingesteld. Voortaan mag maar maximum twee derde van de Vlaamse ministerraad bestaan uit politici van hetzelfde geslacht. De overgebleven plaatsen moet worden ingenomen door politici van het andere geslacht (Belgische Staatsblad, 2012). In de praktijk komt het er op neer dat twee derde van de Vlaamse ministerraad mannen zijn. Hierdoor moeten de overige plaatsen, namelijk één derde, worden ingenomen door vrouwelijke politici.

Genderquota, zoals dat van hierboven, hebben zowel voor- als tegenstanders, omdat het effectieve effect van genderquota niet eenduidig is. Eerst en vooral kunnen genderquota zeker bijdrage tot een betere representatie van vrouwen op het politieke niveau aangezien ze vrouwen de mogelijkheid bieden makkelijker deel te nemen aan het politieke systeem (Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen). Daarnaast is een quota een louter minimumstandaard waaraan moet worden voldaan. Partijen die zich willen profileren als een partij die evenwaardige representatie van mannen en vrouwen belangrijk vinden, zullen zich proberen te onderscheiden door meer vrouwen op te nemen dan wordt vereist door de minimumstandaard. Hierdoor kunnen de gevolgen van genderquota groter zijn dan eerst gedacht omdat partijen elkaar nabootsen en/of er competitie onder partijen is. Zo profileerden de groene partijen in België zich meteen door altijd een gelijke vertegenwoordiging van vrouwen en mannen (50/50) te verzekeren in hun eigen partijstructuur (Meier, 2012).

Het succes van quota hangt ook af van het kiessysteem dat gehanteerd wordt. In een proportioneel kiesstelsel als België is het voor vrouwen makkelijker zich politiek kandidaat te stellen dan in een meerderheidsstelsel. Proportionele kiesstelsels bieden de mogelijkheid veel diverse kandidaten in te zetten om op die manier een divers publiek aan te kunnen spreken. In meerderheidskiesstelsels ligt dit anders. Meestal wordt hierbij één kandidaat naar voorgeschoven als de frontman of frontvrouw. De eerdergenoemde politieke gender socialisatietheorie legt uit hoe het komt dat vanaf jonge leeftijd politiek met mannelijkheid wordt geassocieerd (Elder, 2004; Fox & Lawless, 2011; Welch, 1977). Leiderschap bovenal is een eigenschap die nog steeds gezien wordt als een mannelijke karaktereigenschap (Fiske, 2012; Paxton et al., 2007). De sociaal aanvaarde norm is dat politiek vooral een "*mannen business*" is (Elder, 2004; Fox & Lawless, 2011; Welch, 1977). Een mannelijke kandidaat,

zal met andere woorden, naar verwachting een breder publiek aanspreken dan een vrouwelijke kandidaat (Meier, 2012).

België kent daarbij ook het principe van open lijsten. Niet de plaats op de lijst, maar wel het aantal voorkeursstemmen bepaalt of een kandidaat al dan niet verkozen wordt. Hierdoor wordt de plaats die een kandidaat op een kieslijst heeft minder doorslaggevend (Meier, 2012).

Bovendien zien we dat tijdens de regering Somers, die tien jaar voor het genderquota van 2012 in werking trad bestuurde, ook al drie van de tien ministers een vrouw was. Het percentage vrouwelijke Vlaamse ministers tien jaar voor de inwerkingtreding van het genderquota is dus hetzelfde als het aantal vrouwelijke Vlaamse ministers vandaag. We kunnen ons dus de vraag stellen of quota in werkelijkheid ook echt iets uithalen of hun invloed eerder beperkt is.

3 Gender en politiek in de media-arena

De relatie tussen politiek en media zijn de afgelopen decennia sterk gewijzigd. Door de mediatisering van de politiek neemt het belang van de media doorheen de tijd geleidelijk aan toe. De media wordt hierbij steeds onafhankelijker van de politiek, terwijl politici en politieke instituties net steeds afhankelijker worden van de nieuwsmedia (Strömbäck, 2008). Bijgevolg passen deze individuele politieke actoren en politieke instituties hun gedrag structureel aan, aan de nieuwsmedia en haar manier van berichtgeving. De depolitisering van de media trad gelijktijdig op met de commercialisering van de media. Hierdoor ontstond er een shift van politieke druk naar commerciële druk op de media waardoor nieuws meer als een koopwaar wordt beschouwd. De burgers zijn de consumenten van dat nieuws (Strömbäck, 2008).

Dit heeft als gevolg dat de manier waarop politici aan ons voorgesteld en “verkocht” worden in de media-arena even belangrijk wordt als hoe, en hoe frequent, ze in deze media-arena verschijnen. Het kwantitatieve volume van hun aanwezigheid speelt een belangrijke rol, maar de kwalitatieve inhoud en context is even belangrijk (Ross, 2004). Voor politici is het electoraal belangrijk dat ze op de juiste manier geprofileerd worden in de media. Als ze beter worden “verkocht” zullen ze naar verwachting immers meer stemmen behalen.

Uit onderzoek van Vos (2013) blijkt dat Vlaamse vrouwelijke parlementsleden weldegelijk minder kwantitatieve media-aandacht krijgen in de Vlaamse televisienieuwsuitzendingen dan hun mannelijke collega’s, die dezelfde politieke functie uitvoeren. Vrouwen krijgen 14% van de spreektijd in Vlaamse televisiejournaal. Dit terwijl wel één derde van de politieke vertegenwoordigers op ministerieel niveau in Vlaanderen van het vrouwelijke geslacht is. In dit onderzoek van Vos werd gecontroleerd voor verscheidene variabelen die een invloed kunnen hebben op deze kwantitatieve media-aandacht zoals

leeftijd, politieke functie, politieke ervaring, verkiezingsperiode, geslacht van de journalist etc. Zelf na controle voor al deze variabelen blijft Vos haar conclusie dezelfde: mannelijke politici krijgen meer media-aandacht dan vrouwelijke politici. De gender bias in de media bestaat nog altijd.

Vos (2013) wou nagaan of er een media bias heerste of dat er eerder sprake was van een politieke bias. Een media bias verwijst naar de invloed die media zelf hebben. Mediakanalen en journalisten bepalen deels zelf wie ze nieuwswaardig vinden en dus aan bod laten komen. Hierbij kan er dus aan de vraagzijde een bias ontstaan omtrent wie nieuwswaardig wordt geacht. Politici moeten om aan de media-logica te voldoen ook een zekere entertainmentwaarde hebben. Een politiek bias verwijst dan weer naar verschillen tussen mannelijke en vrouwelijke politici die zouden kunnen leiden tot een onevenwichtige vertegenwoordiging in de media. In de huidige thesis wordt specifiek de media bias onderzocht door na te gaan of *vrouwelijke ministers in de Vlaamse regering en vrouwelijke Vlaamse partijvoorzitters tijdens interviews in periodieke bladen anders worden weergegeven in vergelijking tot hun mannelijke collega's die dezelfde functie uitvoeren*. Om dit te onderzoeken zullen we ons laten inspireren door eerder onderzoek omtrent genderverschillen in de media-arena.

3.1 De politicus, de mens of de menselijke politicus in de media-arena

Eerste deelvraag: *Is er een significant verschil in de vraagstijl (politiek/privé/combinatie van privé en politiek) van journalisten in interviews met enerzijds mannelijke en anderzijds vrouwelijke politici in de onderzochte periodieke bladen? Kunnen we dit ook terugvinden in de titel van het interview?*

Politologen Van Aelst en Walgrave (2016) beschrijven twee hoofdfuncties van de massamedia voor politici. Ten eerste reiken de media politici informatie aan. De media fungeren als een belangrijke informatiebron voor politici. Bovendien kunnen politici deze informatie ook gebruiken. Door gebruik te maken van het momentum dat wordt gecreëerd in de media, kunnen politici de gepubliceerde informatie gebruiken als instrument om hun eigen beleidsdoelstellingen te ondersteunen. Ten tweede creëren de media ook een arena waarbinnen politici allereerst aan *zelfpromotie* kunnen doen. Politici gaan zo zichzelf in de kijker zetten en zichzelf promoten naar de consument van het nieuwsmedium, die een mogelijke kiezer is. Daarnaast kunnen politici binnen de media-arena ook aan *issue-promotie* doen, door hun politiek ideeën en bezorgdheden in deze arena te uiten. Omdat de hoofdvraag minder betrekking heeft op de directe informatie die verschaft wordt, maar eerder op de normatieve standaarden die door (uitsluiting van) deelname in deze arena mogelijk verschuiven, zullen we ons focussen op de tweede functie van de media, namelijk die van de media als een arena.

In de media verschijnen is belangrijk voor publieke aandacht en bekendheid te verwerven als politicus/-a. De media-arena komt steeds vaker in het vaarwater van het parlement, wat tot nu toe de arena was om aan politieke deliberatie te doen. Waar vroeger vooral in het parlement politieke discussies werden gehouden, komen deze politieke discussies nu vaker in de media-arena terecht. Aangezien de media-arena een veel toegankelijker arena is voor burgers dan de parlementaire arena, is het zeer belangrijk voor politici om hierin mee te draaien. Hierbij trachten politici de media-logica over te nemen waarbij ze zichzelf proberen te verkopen.

De media-aandacht is hierbij verschoven van de politieke partijen naar de politieke kandidaten. Dit fenomeen is de *personalisering* van de politiek (Van Aelst, Sheafer, & Stanyer, 2012). We kunnen twee vormen van personalisering onderscheiden: individualisme en privatisering. Bij individualisme wordt de focus gelegd op de individuele politicus/-a met zijn eigen politieke ideeën. De politicus/-a wordt hoofdzakelijk gezien als een individuele politieke actor in plaats van gebonden te zijn aan een bepaalde politieke partij. Bij privatisering verschuift de focus van politici en hun publieke rol naar de persoon achter de politicus/-a. Zo worden kiezers door de privatisering van de politiek geconfronteerd met het privéleven en levensstijlkeuzes van politici (Jebril et al., 2013). Er wordt hierbij ingegaan op de familie (kinderen, partners, ouders en jeugd) of op de bezigheden/hobby's van politici. (Van Santen & Van Zoonen, 2010).

Van Zoonen (1998a) onderzocht door middel van inhoudsanalyse van Nederlandse talkshows, hoe Nederlandse politici in een zeer gepersonaliseerd genre als "de talkshow" aan politiek doen. Ook (populaire) tijdschriften kunnen beschouwd worden als een meer gepersonaliseerd genre waar meer aandacht komt te liggen op individuele karakteristieken van de politici zoals gezin, levensstijl etc. dan op hun politieke standpunten. Dit hoeft daarom zeker niet nadelig te zijn voor een politicus. De nadruk leggen op deze persoonlijke karakteristieken en kwaliteiten kunnen ook bijdragen aan populariteit en electorale successen.

Van Zoonen (1998a) onderscheidt drie verschillende spreekposities die politici kunnen aannemen tijdens een talkshow. De eerste positie is die van "de politicus". Politici geven hierbij meer duiding over hoe de verkiezingscampagne loopt of voor welke standpunten hun politieke partij net staat. Daarnaast wordt er ook zeer algemeen over politiek en beleid gepraat. Politici hebben hierbij de kans om hun politieke ideeën te verkondigen. De tweede spreekpositie is die van "de mens". Hierbij spreken politici vanuit hun persoonlijke ervaringen. Dit houdt verhalen over hun jeugd, hun huidige gezinssituatie of privéleven in. Denk hierbij bijvoorbeeld aan hobby's of reizen. Dit is privatisering van de politiek in zijn puurste vorm. De laatste spreekpositie is die van "de menselijke politicus". Hierbij lopen de twee

voorgaande spreekposities door elkaar. De combinatie van werk als politicus en het privéleven komen tijdens deze spreekstijl aan bod.

Politiek wordt vanuit de politieke gender socialisatie theorie door mensen beschreven als een mannelijke aangelegenheid (Elder, 2004; Fox & Lawless, 2011; Welch, 1977). *Wij verwachten daardoor dat aan mannelijke politici meer vragen worden gesteld die puur gericht zijn op de politieke aangelegenheden en dus de spreekstijl van "politicus" ondersteunen.* Vanuit de situationele verklaringen voor politieke participatie weten we ook dat vrouwen worden omschreven als de hoofdverzorgers van het gezin en het huishouden (Everitt, 2003; Paxton et al., 2007; Welch, 1977). We verwachten dat deze trends zich gaan doorzetten in journalistieke vraagstelling. *Hierdoor zouden aan vrouwelijke politici meer privévragen worden gesteld of vragen die een combinatie van privé en politieke aangelegenheid bevatten* zoals bijvoorbeeld de combinatie van gezin met werk. Op deze manier wordt de spreekstijl van "mens" en "mannelijke politicus" ondersteunend.

3.2 Geslacht, kinderen & burgerlijke staat

Tweede deelvraag: *Is er een significant verschil in het aanhalen van geslacht, kinderen en burgerlijke staat door journalisten in interviews met enerzijds mannelijke en anderzijds vrouwelijke politici in de onderzochte periodieke bladen?*

In dit onderzoek zal worden nagegaan of mannelijke en vrouwelijke politici door journalisten anders benaderd worden als het gaat over hun geslacht, kinderen en burgerlijke staat.

Eerst en vooral *verwachten we dat vrouwelijke politici eerder worden aangesproken op het feit dat ze vrouw zijn.* Dit wordt ook bevestigd uit onderzoek van Ross (2004). Vrouwelijke politici worden in de media eerst geframed als vrouw en pas daarna als politica. Een voorbeeld dat Ross hiervoor aanhaalt, zijn de Blair's Babes. Toen er in 1997 een verdubbeling was van het aantal verkozen vrouwelijke parlementsleden in het parlement van het Verenigd Koninkrijk, werden de 101 vrouwelijke volksvertegenwoordigers van Labour in de media "Blair's Babes" genoemd. Ook in Vlaanderen werden nieuwe, jonge en vrouwelijke politici zoals Freya Van den Bossche (sp.a) en Inge Vervotte (CD&V) geassocieerd met het woord "babe". Dit kan op het eerste zicht onschuldig lijken, maar kan volgens Ross ook bijdragen tot een denigrerende kijk op vrouwelijke politici. Daarnaast kan het ook openlijk hun potentie en kwaliteiten als goede politica in vraag stellen.

De veelvuldige verwijzing naar gender in de media kan er ook voor zorgen dat consumenten (de kiezers) nadruk gaan leggen op het onderscheid tussen man versus vrouw. Op deze manier wordt

benadrukt dat vrouwelijke politici nog steeds als raar worden aanzien in de politieke wereld die tot op vandaag hoofdzakelijk door mannen wordt gedomineerd (Banwart, Bystrom, & Robertson, 2003).

Heldman, Carroll en Olson (2005) deden onderzoek naar de verschillen in berichtgeving in geprinte media tussen Republikeinse presidentskandidate Elizabeth Dole en vijf Republikeinse mannelijke tegenstanders tijdens de Republikeinse primaries voor de presidentsverkiezingen van 1999. Uit hun resultaten bleek dat berichtgeving omtrent Dole vooral focuste op het feit dat zij de eerste vrouw was die men als een ernstige presidentskandidate kon aanzien. Mediaberichtgeving legde vooral nadruk op haar gender in plaats van op andere aspecten van haar kandidatuur. Op deze manier werd vooral benadrukt dat een vrouwelijke presidentskandidate uitzonderlijk was. Ze werd zo binnen de voorverkiezingen vooral neergezet als een uitzondering en niet als een sterke kandidaat die kans maakte om de nominatie binnen te halen.

Dit wordt ook ondersteunt door de politieke gender socialisatie theorie waarbij mensen van jongs af aan de norm krijgen aangeleerd dat politiek een mannenkwestie is. Zo blijft het idee dat politiek hoofdzakelijk een mannen aangelegenheid is sterk doorleven (Elder, 2004; Fox & Lawless, 2011; Welch, 1977).

“When the news media imply that women are anomalies in high public office, the public is likely to regard them as bench warmers rather than as an integral part of government” (Braden, 1996, p. 2)

Ten tweede verwachten we dat vrouwelijke politici meer vragen krijgen over het al dan niet hebben van kinderen en hun burgerlijke staat (Everitt, 2003). Door de personalisering van politiek wordt er meer aandacht geschonken aan het privéleven en de persoon achter de politici. Dit geldt zowel voor mannen als vrouwen (Mazzoni & Ciaglia, 2014). Toch maakt eerder onderzoek van Van Zoonen (1998b) duidelijk dat personalisering van politiek in weekbladen anders tot uiting komt voor mannelijke dan voor vrouwelijke politici. Zo zien we dat de media een ander frame toepassen op mannelijke dan op vrouwelijke politici.

Het hebben van een gezin wordt bijvoorbeeld anders geframed voor beide geslachten. *Bij vrouwen verwachten we dat er vooral focus komt te liggen op de struggle tussen werk en privé.* De nadruk wordt hier gelegd op de moeilijke combinatie van het privéleven als moeder en/of echtgenote met het werk als politica. Volgens de sociale normen is de vrouw immers nog steeds de verzorger van het gezin en huishouden, wat moeilijk te combineren zou zijn met het politieke leven (Everitt, 2003; Paxton et al., 2007; Welch, 1977). Bij mannelijke politici zou het hebben van een gezin dan weer geloofwaardigheid en integriteit kunnen uitstralen. Men wordt dan gezien als een betrouwbare brave huisvader. Onderzoek van Witt, Matthews en Paget (1995) bevestigt dit. Het verwijzen in berichtgeving naar kinderen en de burgerlijke staat van vrouwelijke politici zal vooral het beeld versterken van de politica

als moeder en vrouw. Dit beeld van huisvrouw straalt traditiegetrouw weinig autoriteit en politieke competenties uit (Cikara & Fiske, 2009; Fiske, 2012).

Ook Niven (2005) vind gelijkaardige resultaten in zijn onderzoek omtrent Amerikaanse senatoren. Vrouwelijke senatoren krijgen meer vragen gericht op hun rol als moeder dan mannelijke senatoren. Daarbij refereert de media vaker naar het conflict dat de senatoren als vrouw ervaren tussen werk en privé. Ze moeten zich daarom ook sneller rechtvaardigen voor het hebben van een gezin en een politieke carrière in vergelijking tot hun mannelijke collega senatoren. Er zijn dus weldegelijk andere standaarden voor mannelijke en vrouwelijke politici in verband met hun privéleven (Van Zoonen, 1998b).

Recent onderzoek van Patterson (2016) omtrent Hillary Clinton duidt mogelijk op een kering binnen de media-arena. Uit onderzoek op basis van “the New York Times” tussen 2008 en 2016 blijkt dat Clinton over een tijdspanne van acht jaar minder werd vermeld als moeder en vrouw, maar meer als politica. De focus blijkt verlegd te zijn van familiale aangelegenheden naar politieke competentie (Patterson, 2016). Toch is het niet mogelijk deze case study te beschouwen als sluitend bewijsstuk dat het beeld van vrouwelijke politici in de media drastisch veranderd is. De case study spitst zich toe op maar één politica in één land. Er zal dus meer onderzoek moeten komen naar de behandeling van vrouwelijke politici in de media in landen met een diverse politieke cultuur en medialandschap om concreet uitspraken te kunnen doen (Kittilson & Fridkin, 2008).

3.3 Beleidsthema

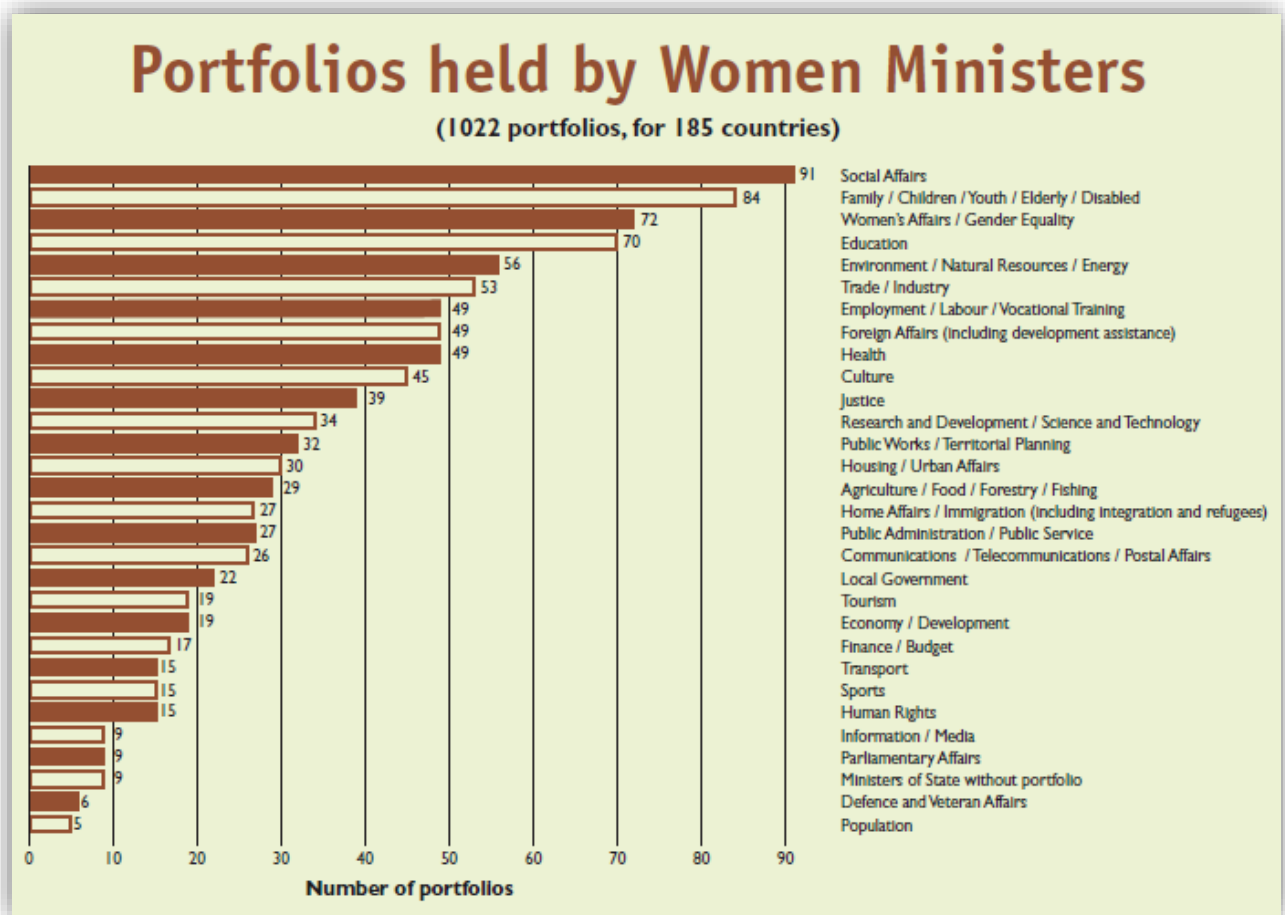
Derde deelvraag: *Is er een significant verschil in het type beleidsdomein/thema dat wordt aangehaald door journalisten in interviews met enerzijds mannelijke en anderzijds vrouwelijke politici in de onderzochte periodieke bladen?*

Het is moeilijk om na te gaan of vrouwelijke en mannelijke ministers andere thema's krijgen voorgeschoteld. Ministers krijgen immers vaak vragen over hun eigen beleidsdomeinen. Wanneer we kijken naar het tweejaarlijks rapport van de Interparlementaire Unie, zien we dat er naast een toename van vrouwelijke ministers nog een opvallende trend waar te nemen is in het rapport. Het type van portefeuille dat vrouwelijke ministers krijgen toebedeeld tussen 2008 en 2019 is licht divers geworden. De top twee van ministeriële portefeuilles voor vrouwelijke politici blijven wel dezelfde, namelijk “sociale zaken” en “familie/jongeren/ouderen/gehandicaptenzorg”. Toch zijn er enkele opvallende trends waar te nemen. Waar “vrouwenrechten en gendergelijkheid” in 2008 nog de top drie van

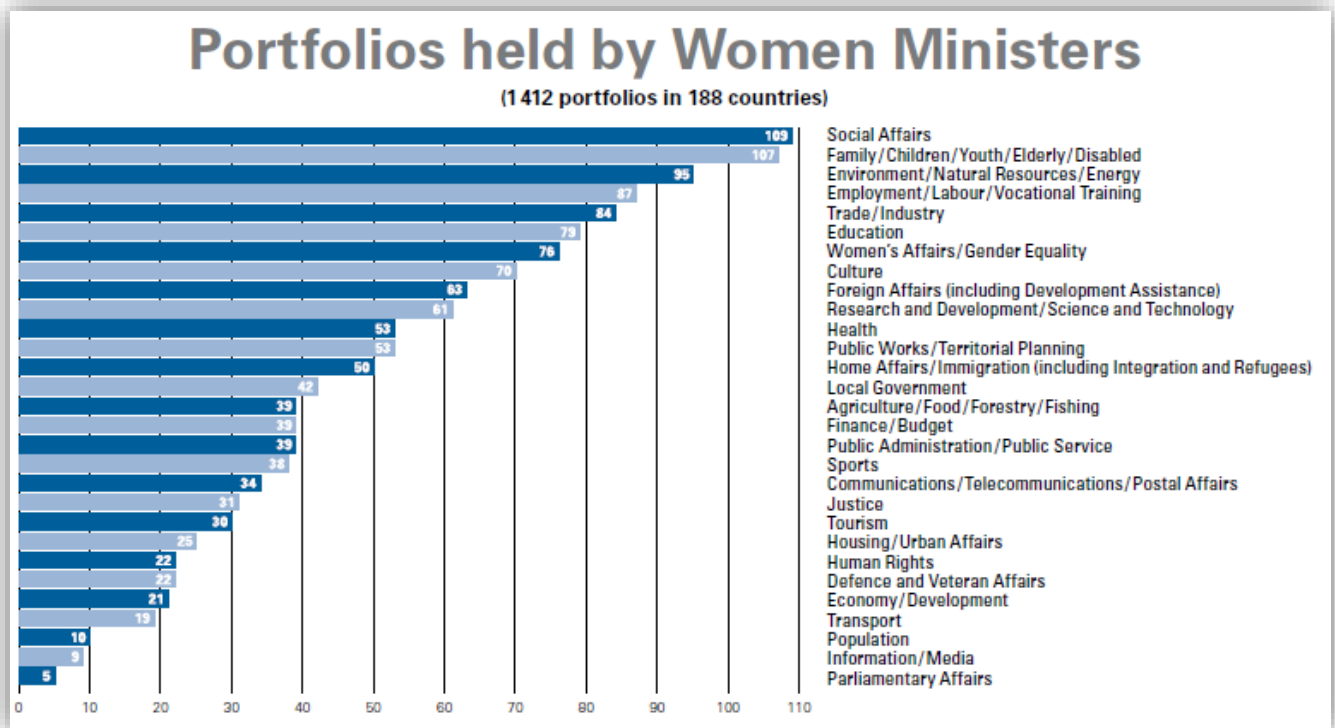
ministeriële portefeuilles voor vrouwelijke politici vervulden, komen we deze portefeuille in 2019 pas tegen op plaats zeven (Inter-Parliamentary Union, 2008a, 2019).

Ook bij de portefeuilles die vrouwen minder snel op zich nemen zien we een opmars. In 2008 waren er 17 vrouwelijke ministers van financiën en begroting, in 2019 zijn dat er 39. Ook defensie kent een opmars van 6 naar 22 ministers. Het aantal portefeuilles met wereldwijd meer dan 60 vrouwelijke ministers, bedroeg in 2008 vier. Deze ministeriële portefeuilles met meer dan 60 vrouwelijke ministers wereldwijd waren de typisch vrouwelijke portefeuilles “sociale zekerheid”, “familie/jongeren/ouderen/gehandicaptenzorg”, “vrouwenrechten en gendergelijkheid” en “onderwijs”. In 2019 zijn er maar liefst 10 portefeuilles met meer dan 60 vrouwelijke ministers wereldwijd (Inter-Parliamentary Union, 2008a, 2019).

Figuur 1: Portefeuilles van vrouwelijke ministers (Inter-Parliamentary Union, 2008a)

Figuur 2: Portefeuilles van vrouwelijke ministers (Inter-Parliamentary Union, 2019)

In dit onderzoek zullen we nagaan of vrouwelijke en mannelijke ministers al dan niet een vraag krijgen die verwijst naar een politiek beleidsdomein. *We verwachten dat mannelijke Vlaamse ministers significant meer vragen krijgen over beleidsdomeinen terwijl vrouwelijke Vlaamse ministers net significant minder vragen krijgen omtrent beleidsdomeinen. Bij vrouwelijke ministers verwachten we dan weer meer vragen omtrent politieke verkiezingen.*

Het onderzoek van Heldman, Carroll en Olson (2005) omtrent de Republikeinse presidentskandidate Elizabeth Dole biedt ondersteuning voor onze verwachtingen. Hierin werd vastgesteld dat er bij vrouwelijke kandidaten meer wordt ingegaan op hun slaagkansen en hun pollpositie dan bij mannelijke kandidaten. Bij berichtgeving omtrent vrouwelijke politici wordt er zo meer nadruk gelegd op hun horserace position dan op hun politieke ideeën, beleidsdoelstellingen of politiek thema's. Kiezers leggen bij een bepaald thema of beleidsdoelstelling veel minder snel de link met vrouwelijke politici, omdat vrouwelijke politici in de media minder met beleidsdoelstellingen geassocieerd worden. Dit is een vorm van politieke gender socialisatie die de bestaande genderstereotypen bevestigt.

Aangezien partijvoorzitters geen eigen beleidspartefeuilles hebben, zullen we bij hen wel dieper ingaan op het effectieve beleidsdomein dat besproken wordt. We gaan hiervoor de beleidsdomeinen bekijken op twee niveaus. Eerst kijken we naar onderzoek omtrent typisch vrouwelijke en typische mannelijke beleidsdomeinen. Om dit onderscheid te kunnen maken tussen typische mannelijk en

typische vrouwelijke thema's moesten de auteurs zelf aan traditionele genderstereotypering doen. Daarna zullen we de beleidsdomeinen ook onderverdelen qua budget namelijk in grote beleidsdomeinen (overheidsdomeinen waaraan meer dan twee miljard euro overheidsbudget per jaar wordt gespendeerd) en kleine beleidsdomeinen (overheidsdomeinen waaraan minder dan twee miljard euro overheidsbudget per jaar wordt gespendeerd).

Kittilson en Fridkin (2008) deden vergelijkend onderzoek naar stereotypering binnen de politiek in de Verenigde Staten, Canada en Australië. Uit hun resultaten bleek dat journalisten typisch mannelijke thema's meer gaan bespreken met en toekennen aan mannelijke politici en typisch vrouwelijke thema's meer gaan bespreken met en toekennen aan vrouwelijke politici. Maar hoe onderscheiden ze typisch mannelijke en typische vrouwelijke thema's?

Kittilson en Fridkin (2008) baseerden zich op Kahn en Goldenberg (1991) om een onderscheid te maken tussen typisch mannelijke en typisch vrouwelijke thema's. Thema's die als typisch mannelijk worden aanzien zijn: 1) economie/werkgelegenheid, 2) business/handel, 3) belastingen, 4) energie/olie, 5) defensie, 6) nucleaire aangelegenheden, 7) internationale organisaties en verdragen/buitenlandse zaken. De typisch vrouwelijke thema's die zij onderscheiden zijn: 1) vrouwenrechten/genderquota's, 2) abortus, 3) LBGT rechten, 4) educatie, 5) gezondheidszorg, 6) welvaart, 7) milieu. Sociale thema's worden meer geassocieerd met vrouwelijke genderstereotypering, terwijl economische thema's (die meer naar competentie pijlen) traditioneel als meer mannelijk worden beschouwd (Fiske, 2012).

Stereotypering kan ook in het voordeel van vrouwelijke politici werken. Wanneer kiezers vrouwelijke politici associëren met een bepaald thema en bijgevolg geloven dat vrouwelijke politici hieromtrent beter beleid kunnen voeren dan mannelijke politici, kan dit in de vrouwelijke politici hun voordeel werken (Paxton et al., 2007). Het beleidsdomein gezondheidszorg wordt als typisch vrouwelijke beschouwd. Kiezers associëren dit beleidsdomein met vrouwelijke politici en geloven ook dat vrouwen hieromtrent beter beleid kunnen voeren dan hun mannelijke collega's. Wanneer de kiezers gezondheidszorg erg belangrijk vinden en het hun uiteindelijke stemkeuze in het kieshokje bepaald, kunnen vrouwelijke politici dus voordeel halen uit deze stereotypering van beleidsdoeleinden in de vorm van meer stemmen (Paxton et al., 2007).

De 27 beleidsdomeinen die in ons codeboek waren opgenomen werden samengevoegd tot 16 beleidsdomeinen. "Verkiezingen" werden hier niet mee opgenomen want dit categoriseren we onder "geen politiek beleidsdomein" aanwezig. Om deze 16 beleidsdomeinen te verdelen in grote en kleine beleidsdomeinen, werd er gekeken naar de federale en Vlaamse overheidsuitgaven op bepaalde beleidsthema's. Een exacte weergave van de overheidsuitgaven voor 2018 is terug te vinden in de bijlage "9.1 Overheidsuitgave 2018".

Er werd zowel rekening gehouden met de Vlaamse als Federale financiering voor niet-exclusieve bevoegdheden. Voor exclusieve bevoegdheden zoals bijvoorbeeld onderwijs kon enkel de Vlaamse overheidsfinanciering worden weergegeven. Voor het beleidsdomein discriminatie, rechten en vrijheden werd gekeken naar het budget dat de Vlaamse overheid en de federale overheid investeren in het interfederaal gelijkkansencentrum Unia (2017). De federale uitgaven aan het federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers (Fedasil) werden dan weer in kaart gebracht om het beleidsdomein migratie, integratie en asielzoekers te kunnen classificeren (2018).

Alle politieke thema's die een overheidsbudget lager dan 2 miljard euro hebben, zien we als kleine beleidsdomeinen. De beleidsdomeinen met een overheidsbudget boven de 2 miljard euro zijn de grote beleidsdomeinen. Op deze manier krijgen we negen grote beleidsdomeinen en zeven kleine beleidsdomeinen. Dit komt neer op onderstaande classificering (Tabel 1).

Tabel 1: Grote en kleine beleidsdomeinen afhankelijk van overheidsbudget 2018

Overheidsbudget	Beleidsdomeinen	Totaal overheidsbudget
Groot overheidsbudget	sociale zaken	30,81 miljard
	onderwijs	13,2 miljard
	werk, economie & energie	7,05 miljard
	mobiliteit & verkeer	6,94 miljard
	politieke organisatie	5,62 miljard
	financiën	4,55 miljard
	politie, gerecht & criminaliteit	3,85 miljard
	defensie & wapens, oorlog & vrede	2,52 miljard
	milieu, natuur & ruimtelijke ordening	2,38 miljard
Klein overheidsbudget	internationale instellingen/verdagen Europa & relatie met de derde wereld	1,85 miljard
	cultuur, sport & media	1,29 miljard
	wetenschap en innovatie	1,21 miljard
	migratie, integratie & asielzoekers	0,26 miljard
	landbouw en visserij	0,19 miljard
	godsdienst	0,19 miljard
	discriminatie, rechten & vrijheden	0,05 miljard

Uiteindelijk creëren we zo een typologie van grote en kleine beleidsdomeinen, gecombineerd met typisch vrouwelijke en mannelijke beleidsdomeinen (Tabel 2).

Tabel 2: Typologie: budgetverdeling & beleidsdomeinen

	Typologie beleidsdomeinen (Kahn & Goldenberg, 1991)	
Budgetverdeling	Mannelijke beleidsdomeinen	Vrouwelijke beleidsdomeinen
Groot overheidsbudget	- werk, economie & energie - mobiliteit & verkeer - politieke organisatie - financiën - politie, gerecht & criminaliteit - defensie & wapens, oorlog & vrede	- sociale zaken - onderwijs - milieu, natuur & ruimtelijke ordening
Klein overheidsbudget	- internationale instellingen, internationale verdragen, Europa & relatie met de derde wereld - wetenschap en innovatie - migratie, integratie & asielzoekers - landbouw en visserij	- cultuur, sport & media - godsdienst - discriminatie, rechten & vrijheden

Aangezien politiek wordt aanzien als een mannenwereld *verwachten we dat mannelijke partijvoorzitters meer vragen krijgen over typisch mannelijke beleidsdomeinen die een groot deel van het overheidsbudget in beslag nemen. Daarnaast verwachten we dat vrouwelijke politici meer vragen krijgen over typisch vrouwelijke beleidsdomeinen waaraan minder overheidsbudget wordt gespendeerd* (Fox & Lawless, 2011; Welch, 1977).

3.4 Toon

Vierde deelvraag: *Is er een significant verschil in de toon (voordelig/neutral/nadelig) waarmee journalisten enerzijds mannelijke en anderzijds vrouwelijke politici in de onderzochte periodieke bladen weergeven?*

Er zijn minder vrouwelijke rolmodellen in de politieke wereld. Vrouwen die toch aan politiek doen, dreigen door de heersende norm dat politiek vooral voor mannen is, eerder als een uitzondering te worden bekeken (Elder, 2004; Fox & Lawless, 2011; Heldman et al., 2005; Welch, 1977). We verwachten dat door de benadrukking van het unieke van een vrouw in de politiek, berichtgeving omtrent de politica zich meer aan de emotionele uiteinden van het spectrum bevindt. Dit wilt zeggen *dat we verwachten dat vrouwelijke politici eerder voordelig of nadelig benadert gaan worden in de media. Van hun mannelijke collega's verwachten we dat ze eerder neutraal worden benaderd door journalisten in de media-arena.*

Deze hypothesen vinden steun in onderzoek van Kahn en Fridkin (1996), welke aantoont dat mannelijke politici tijdens verkiezingscampagnes meer neutrale berichtgeving mogen verwachten terwijl vrouwelijke kandidaten een mix van positieve en negatieve nieuwsberichtgeving over zichzelf mogen verwachten.

Onderzoek van Gidengil en Everitt (2003) naar televisieberichtgeving van vrouwelijke partijleiders in Canada laat zien dan weer aan dat vrouwelijke politici voornamelijk meer te maken hebben met negatieve berichtgeving en vaker onderbroken worden. De eerder genoemde case study van Heldman, Carroll en Olson (2005) ondersteunt dit resultaat. De Republikeinse presidentskandidate Elizabeth Dole kreeg meer negatieve mediaberichtgeving te verwerken dan haar mannelijke tegenstanders.

Ten slotte vond ook Niven (2005) in zijn onderzoek naar Amerikaanse senatoren gelijkaardige resultaten: berichtgeving omtrent mannelijke politici heeft eerder een positieve toon dan bij vrouwelijke politici, waar berichtgeving eerder met een negatieve toon geladen is. Niven (2005) kende een *positieve* toon toe als er verwijzingen waren naar succes, resultaat of bekwaamheid van de politici. Een *negatieve* toon werd geoperationaliseerd als het expliciet vermelden van teleurstelling of onbekwaamheid van de politici in kwestie. Specifiek vond hij dat er in de berichtgeving over mannelijke kandidaten meer aandacht geschonken wordt aan resultaten, successen en bekwaamheid van de politicus en dat bij de berichtgeving omtrent vrouwelijke politici eerder nadruk gelegd op het feit dat ze een teleurstelling meemaakten en dat ze niet competent zijn om de job uit te voeren

Deze negatieve berichtgeving kan invloed hebben op het electoraat en de electorale uitslag. De geloofwaardigheid van vrouwelijke politici ligt door de bestaande norm dat politiek een mannenzaak is lager dan die van mannelijke politici (Elder, 2004; Fiske, 2012; Fox & Lawless, 2011; Welch, 1977). Geloofwaardigheid van vrouwelijke politici wordt door deze negatieve berichtgeving nog meer in vraag gesteld dan die van mannen. Wanneer vrouwelijke politici te maken krijgen met hoofdzakelijke negatieve berichtgeving, kan dit de gevoelens van twijfel bij het electoraat aanwakkeren en zelfs versterken (Kahn & Fridkin, 1996; Kahn & Goldenberg, 1991). Naast het verlies van electorale steun kan een overheersende tendens van negatieve berichtgeving ook leiden tot minder financiële steun van donoren (die tijdens Amerikaanse verkiezingen zeer belangrijk zijn). Op deze manier zal de negatieve toon in de media-arena ook zorgen voor negatieve verkiezingsresultaten voor de politici in kwestie. Zo wordt de negatieve toon omtrent vrouwen in politieke functies een *self-fulfilling prophecy* (Niven, 2005).

4 Onderzoekshypothesen

In dit onderzoek proberen we een antwoord te vinden op de volgende onderzoeksvraag: *Op welke manier worden vrouwelijke ministers van de Vlaamse regering en vrouwelijke Vlaamse partijvoorzitters anders bevraagd tijdens interviews in Vlaamse periodieke bladen in vergelijking tot hun mannelijke collega's die dezelfde functie uitvoeren?*

Aan de hand van voorgaand theoretische kader en literatuur verwachten we dat Vlaamse vrouwelijke ministers en Vlaamse vrouwelijke partijvoorzitsters in interviews met periodieke tijdschriften (*Knack, Humo, Dag Allemaal, Story* en *TV Familie*) tussen 2009 en 2018 weldegelijk anders behandeld worden dan hun mannelijke collega's met dezelfde politieke functie. We zullen dit testen aan de hand van vier deelvragen en tien hypothesen.

Eerste deelvraag: *Is er een significant verschil in de vraagstijl (politiek/privé/combinatie van privé en politiek) van journalisten in interviews met enerzijds mannelijke en anderzijds vrouwelijke politici in de onderzochte periodieke bladen? Kunnen we dit ook terugvinden in de titel van het interview?*

H1: Journalisten stellen aan mannelijke politici meer vragen die puur politiek gericht zijn dan aan vrouwelijke politici.

H2: Journalisten stellen aan vrouwelijke politici meer privévragen of vragen die een combinatie bevatten van privé en politieke aangelegenheden dan aan mannelijke politici.

H3: Interviews met mannelijke politici krijgen significant vaker een titel die gaat over puur politieke aangelegenheden dan titels van interviews met vrouwelijke politici.

H4: Interviews met vrouwelijke politici krijgen significant vaker een titel die gaat over privé aangelegenheden of een combinatie van privé en politieke aangelegenheden dan titels van interviews met mannelijke politici.

Tweede deelvraag: *Is er een significant verschil in het aanhalen van geslacht, kinderen en burgerlijke staat door journalisten in interviews met enerzijds mannelijke en anderzijds vrouwelijke politici in de onderzochte periodieke bladen?*

H5: Journalisten stellen in interviews met vrouwelijke politici significant meer vragen over het geslacht van de politica of gender gerelateerde kwesties, dan in interviews met mannelijke politici die dezelfde politieke functie uitoefenen.

H6: Journalisten stellen in interviews met vrouwelijke politici significant meer vragen over de kinderen en de burgerlijke status van de politica, dan in interviews met mannelijke politici die dezelfde politieke functie uitoefenen.

Derde deelvraag: *Is er een significant verschil in het type beleidsdomein/thema dat wordt aangehaald door journalisten in interviews met enerzijds mannelijke en anderzijds vrouwelijke politici in de onderzochte periodieke bladen?*

H7: Mannelijke Vlaamse ministers krijgen significant meer vragen over politieke beleidsdomein dan hun vrouwelijke collega ministers.

H8: Journalisten stellen aan mannelijke partijvoorzitters meer vragen over typisch mannelijke beleidsthema's die een groot deel van het overheidsbudget in beslag nemen, in tegenstelling tot hun vrouwelijke collega's die net meer vragen gaan krijgen over typisch vrouwelijke thema's waaraan minder overheidsbudget wordt gespendeerd.

Vierde deelvraag: *Is er een significant verschil in de toon (voordelig/neutral/nadelig) waarmee journalisten enerzijds mannelijke en anderzijds vrouwelijke politici in de onderzochte periodieke bladen weergeven?*

H9: Journalisten stellen aan mannelijke politici eerder neutrale vragen.

H10: Journalisten stellen aan vrouwelijke politici eerder vragen die een duidelijke voordelige of nadelige toon bevatten.

5 Onderzoeksmethode

5.1 Dataverzameling

In dit onderzoek wordt gekeken naar de Vlaamse ministers en partijvoorzitters over een tijdsspanne van tien jaar (2009 - einde 2018). Gedurende deze tien jaar hebben er twee Vlaamse regeringen bestuurd. De regering Peeters II (13/07/ 2009 - 25/07/ 2014) haalde het genderquota van 2012 aangezien vier van de negen ministers vrouwen waren. Ook de vorige Vlaamse regering Bourgeois (25/07/ 2014-2019) haalt het quota. Het aantal vrouwelijke ministers verschoof tijdens de legislatuur wel tot tweemaal toe van vier op negen naar drie op negen vrouwelijke ministers. Dit door het ontslag van Annemie Turtelboom, Bart Tommelein en Joke Schauvliege en de aanstellingen van Koen Van den Heuvel en Lydia Peeters. Koen Van den Heuvel en Lydia Peeters zullen niet mee worden opgenomen in de dataset, omdat we onze tijdspanne afbakenen bij het einde van 2018. Hun aanstellingen als minister vonden pas plaats in 2019. In totaal zijn er de afgelopen twee legislaturen veertien verschillende ministers geweest, zes vrouwen en acht mannen.

In de Belgische context van participatie en zeer sterke politieke partijen spelen ook de partijvoorzitters een belangrijke politieke rol. Hoewel de druk die partijvoorzitters uitoefenen vaak binnenkamers speelt en daarom moeilijk meetbaar is, oefenen ze invloed uit op de hoogste politieke niveaus en bepalen veelal wie er wanneer naar voren wordt geschoven in de media-arena (Dewachter & Das, 1991). Door hun belangrijke functie worden partijvoorzitters zelf ook regelmatig opgepikt in de media-arena (De Swert & Walgrave, 2002; Vos, 2015). De zeven Vlaamse partijen² hebben de afgelopen tien jaar samen zeventien verschillende partijvoorzitters gehad. Guy Verhofstadt is als voorzitter ad interim van Open VLD tussen 8 juni 2009 – 11 december 2009 niet opgenomen in dataset. Van deze zeventien partijvoorzitters zijn er vijf van het vrouwelijke geslacht.

Voor de dataverzameling is er beroep gedaan op de online databank Go Press. Via de zoekfunctie zochten we alle interviews die verschenen waren over een bepaalde politicus/-a tijdens zijn/haar exacte ambtstermijn in de vijf geselecteerde periodieke tijdschriften (*Knack*, *Humo*, *Dag Allemaal*, *Story* en *TV Familie*). Zoektermen bevatten steeds zowel voor- als achternaam van de politicus/-a. We gingen dit na voor alle Vlaamse ministers en partijvoorzitters die in dienst traden na 1/01/2009 tot en met alle politici die nog in dienst waren op 31 december 2018.

Van 25/07/ 2014 tot 29 april 2016 was Annemie Turtelboom Vlaams minister. Op Go Press waren er voor deze periode voor haar geen interviews terug te vinden in de door ons onderzochte periodieke

² Bestaande uit: Vlaams Belang, N-VA, Open Vld, CD&V, Sp.a, Groen en PvdA. Union des Francophones wordt als Franstalige partij in onze dataset niet mee opgenomen ondanks ze wel één zetel heeft in het Vlaamse parlement.

tijdschriften. Dit brengt het totaal aantal opgenomen politici in onze dataset op 29 Vlaamse politici bestaande uit 13 ministers en 16 partijvoorzitters.

Tabel 3: Opgenomen politici in de dataset

Politicus/-a	Partij	Ambtstermijn	Aantal interviews	Percentage
<i>Vlaamse partijvoorzitters</i>				
Bruno Valkeniers	Vlaams Belang	1/01/2009 – 5/12/2012	2	1,0%
Gerolf Annemans	Vlaams Belang	6/12/2012 – 18/10/2014	2	1,0%
Tom Van Grieken	Vlaams Belang	19/10/2014 – 31/12/2018	5	2,6%
Bart De Wever	N-VA	1/01/2009 – 31/12/2018	25	12,8%
Bart Somers	Open VLD	1/01/2009 – 7/06/2009	1	0,5%
Alexander De Croo	Open VLD	12/12/2009 – 7/12/2012	3	1,5%
Gwendolyn Rutten	Open VLD	8/12/2012 – 31/12/2018	17	8,7%
Marianne Thyssen	CD&V	1/01/2009 – 22/06/2010	4	2,1%
Wouter Beke	CD&V	23/06/2010 – 31/12/2018	12	6,2%
Caroline Gennez	Sp.a	1/01/2009 – 17/09/2011	2	1,0%
Bruno Tobback	Sp.a	18/09/2011 – 11/06/2015	3	1,5%
John Crombez	Sp.a	12/06/2015 – 31/12/2018	10	5,1%
Mieke Vogels	Groen	1/01/2009 – 24/09/2009	1	0,5%
Wouter Van Besien	Groen	25/10/2009 – 14/11/2014	4	2,1%
Meyrem Almaci	Groen	15/11/2014 – 31/12/2018	7	3,6%
Peter Mertens	PvdA	1/01/2009 – 31/12/2018	6	3,1%
<i>Vlaamse ministers</i>				
Kris Peeters	CD&V	13/07/2009 - 25/07/ 2014	9	4,6%
Ingrid Lieten	Sp.a	13/07/2009 - 25/07/2014	3	1,5%
Freya Van den Bossche	Sp.a	13/07/2009 - 25/07/2014	6	3,1%

Pascal Smet	Sp.a	13/07/2009 - 25/07/2014	6	3,1%
Geert Bourgeois	N-VA	13/07/2009 - 31/12/2018	9	4,6%
Philippe Muyters	N-VA	13/07/2009 - 31/12/2018	8	4,1%
Jo Vandeurzen	CD&V	13/07/2009 - 31/12/2018	3	1,5%
Hilde Crevits	CD&V	13/07/2009 - 31/12/2018	9	4,6%
Joke Schauvliege	CD&V	13/07/2009 - 31/12/2018	10	5,1%
Ben Weyts	N-VA	25/07/2014 - 31/12/2018	4	2,1%
Liesbeth Homans	N-VA	25/07/2014 - 31/12/2018	11	5,6%
Sven Gatz	Open VLD	25/07/2014 - 31/12/2018	9	4,6%
Bart Tommelein	Open VD	4/05/2016 - 31/12/2018	4	2,1%
Totaal			195	100%

De interviews zijn verzameld uit vijf periodieke tijdschriften. Naast individuele interviews werden enkel voor *Dag Allemaal*, *Story* en *TV Familie* ook de dubbelinterviews mee opgenomen. Hierdoor nam het aantal interviews in onze dataset uit voorgaande tijdschriften toe. De politicus/-a werd tijdens de dubbelinterviews in *Dag Allemaal*, *Story* en *TV Familie* steeds bijgestaan door iemand uit zijn privékring, bijvoorbeeld een familielid of vriend. Voor de dubbelinterviews moest goed worden nagegaan of het duidelijk was aan wie de vraag werd gesteld. Als dit niet duidelijk was, werd de vraag niet mee opgenomen. In totaal vonden we zo 195 interview terug op Go Press. Deze 195 interviews bevatten samen 3775 vragen

Tabel 4: Aantal interviews en vragen per periodiek tijdschrift

Periodieke tijdschrift	% interviews	% vragen
Knack	48,2%	45,4%
Humo	16,9%	30,0%
Dag Allemaal	19,0%	16,2%
Story	10,8%	6,1%
TV Familie	5,1 %	2,3 %
Totaal	195	3775

Het tijdschrift *Knack* is als enige van onze geselecteerde tijdschriften onderdeel van de Roularta Media Group. De andere vier tijdschriften (*Humo*, *Dag Allemaal*, *Story* en *TV Familie*) vallen onder de Persgroep Publishing.

Het eerste geselecteerde tijdschrift *Knack* biedt actualiteit uit zowel het binnen- als buitenland aan dat diverse domeinen bestrijkt gaande van economie, sociale media tot cultuur en samenleven. *Knack* legt zich hierdoor meer toe op de informatiefunctie van de media. Het doelpubliek dat *Knack* voor ogen heeft is de actieve bevolking die genoten heeft van een hogere opleiding. Ze willen zich hierbij richten tot zowel mannen als vrouwen uit hogere sociale groepen (Roularta Media, 2018).

Ook ons tweede tijdschrift *Humo* kent een zeer breed interesseveld. In *Humo* vinden we artikels over serieuze zaken zoals maatschappij en politiek maar ook eerder ontspannende artikels over cultuur, muziek of sport. De Persgroep Publishing prijst *Humo* om zijn “kritische attitude met zin voor humor en zelfrelativering” (De Persgroep Publishing, 2018b).

Het derde tijdschrift uit onze dataset, *Dag Allemaal*, blijkt uit het jaarrapport van de Vlaamse Overheid (2018b) het meest gelezen periodieke tijdschrift van Vlaanderen te zijn. De Persgroep Publishing stelt *Dag Allemaal* op zijn site voor als “het lijfblad voor wie houdt van spraakmakende primeurs en entertainment” (De Persgroep Publishing, 2018a).

Het vierde tijdschrift *Story* richt zich vooral op ontspanning en entertainment van zijn lezers. Dit wordt mogelijk gemaakt door het aanbieden van showbiznieuws en lifestyle artikels. *Story’s* doelpubliek zijn actieve vrouwen boven de 35 jaar (De Persgroep Publishing, 2018c).

Voor de presentatie van het laatste tijdschrift legt de Persgroep zeer duidelijk de nadruk op de entertainment waarde. *TV Familie* is het tijdschrift voor de actieve vrouw die op zoek is naar guilty pleasure (De Persgroep Publishing, 2018d).

5.2 Pilootstudie

Het codeboek, dat gebruikt werd voor de analyse, kan in bijlage worden teruggevonden. Dit codeboek bestaat uit twee onderdelen. Het eerste onderdeel zijn vragen op het niveau van het interview. Het tweede onderdeel, op het niveau van de vraag, polst naar variabelen voor één specifieke vraag.

Om de intercodeurbetrouwbaarheid te kunnen testen van ons codeboek hebben we een pilootstudie uitgevoerd. Er werden 20 interviews gebruikt in de pilootstudie, omdat onze dataset bestaat uit 195 interviews. Dit betekent dat twee codeurs 20 interviews hebben gecodeerd. Deze 20 interviews bestonden samen uit 271 vragen. Er werd gekozen voor een selectie interviews voor de pilootstudie te gebruiken in plaats van een aantal vragen. Dit werd gedaan uit puur praktische overwegingen. Op voorhand was het onmogelijk in te schatten hoeveel vragen de 195 interviews exact zouden bevatten.

We controleerden de intercodeurbetrouwbaarheid door voor elke variabele, zowel op het niveau van het interview als op het niveau van de vraag de Krippendorff's alpha te berekenen.

Op het niveau van het interview duiden de Krippendorff's Alpha scores een uiterst nauwkeurige intercodeurbetrouwbaarheid aan. De variabelen "jaartal", "tijdschrift", "naam politicus" en "functie politicus" haalden allemaal een Krippendorff's Alpha score van 1. De Krippendorff's Alpha score voor "soort titel" (privé, politieke of combinatie) bedroeg 0,93. We merkten dat er bij "soort titel" een categorie ontbrak. Er waren interviews waar de titel van het artikel uitsluitend uit de naam van de politicus/-a bestond. Hierbij is het moeilijk in te schatten of deze titel dan valt onder privé, politiek of combinatie. Daarom werd een extra categorie toegevoegd namelijk "de titel is uitsluitend de naam van de politicus/-a".

De Krippendorff's Alpha scores op niveau van de vraag zijn terug te vinden in Tabel 5. Uit onderstaande tabel blijken alle scores op het niveau van de vraag boven de waarden van 0,70 te liggen. We kunnen dus spreken van een sterk nauwkeurige intercodeurbetrouwbaarheid. Bij de variabele "thema" kon telkens maar één thema worden aangeduid. Dit droeg bij aan een lagere intercodeurbetrouwbaarheid, omdat sommige thema's zeer dicht bij elkaar liggen. Zo zijn bijvoorbeeld vragen die gaan omtrent werk en economie of energie en milieu moeilijk te classificeren bij één bepaald thema. Er werd dan telkens gekozen voor het dominante thema. Achteraf bij de analyse worden sommige thema's die sterk overlappen samengenomen.

Tabel 5: Krippendorff's Alpha scores op niveau van de vraag

Vraag	Krippendorff's Alpha score
Vraag: privé – politieke – combinatie	0,84
Geslacht of gender gerelateerde kwesties	0,81
Kinderen of gezinsleven	0,86
Jeugd of ouders	0,81
Hobby's	0,84
Thema	0,75
Toon: nadelig – neutraal – voordelig	0,78

5.3 Inhoudsanalyse

Er werd een inhoudsanalyse uitgevoerd aan de hand van een codeboek gemaakt met Qualtrics. Om te kijken op welke manier de journalist de politicus/politica aanspreekt, baseren we ons op dezelfde drie spreekstijlen die Van Zoonen (1998a) gebruikt. Stelt de journalist de politicus vragen die puur gefocust zijn op de politicus en zijn functie? Zijn de vragen puur omtrent de mens die de politicus is? Of is er in de vraagstelling een combinatie van beide, politiek en de mens, terug te vinden? Vragen omtrent de werkdruk van politici zijn typische vragen die bij de laatste categorie horen. Ook vragen omtrent de persoonlijke visie of beweegredenen van politici omtrent politiek geladen thema's categoriseren we onder deze laatste categorie. Een voorbeeld van dit soort vraag is:

Voorbeeld 1: *Wat zou jij doen moest er een burgeroorlog uitbreken?* (Dag Allemaal, 6/10/2015, p.158 'Mijn bomma's pensioen is lager dan de kost van een vluchteling', interview met Tom van Grieken)

In deze vraag wordt gepeild naar wat de politicus zelf zou doen in een situatie van burgeroorlog. De voorgaande vragen in het interview gaan over de multiculturele samenleving, migranten in België en de standpunten van Vlaams Belang als partij. De vraag is dus zeer persoonlijk, maar toch ook politiek getint.

5.4 Descriptieve analyse

In 2012 maakten een Koninklijk Besluit het onmogelijk dat alle regeringsleden van hetzelfde geslacht zijn. Er is door dit besluit een verplichte verdeling van maximum twee derde van de Vlaamse ministers van het ene geslacht en minstens één derde van de Vlaamse ministers van het andere geslacht (Belgische Staatsblad, 2012). Ondanks dat in onze dataset ook partijvoorzitters zijn opgenomen waarover geen quotawetgeving bestaat, zien we de quota verdeling ook terugkomen in onze dataset. In de dataset komen 19 mannelijke en 10 vrouwelijke politici voor. Ook bij het aantal interviews en het aantal vragen komt de verdeling één derde vrouwen versus twee derde mannen terug.

Tabel 6: Geslacht van politici in de dataset

Geslacht	% politici	% interviews	% vragen
Man	65,5%	64,1%	63,5%
Vrouw	34,5%	35,9%	36,2%
Totaal (N)	29	195	3775

De politici in onze dataset voeren één van de volgende functies uit: partijvoorzitter van één van de zeven Vlaamse politieke partijen of minister in de Vlaamse regering. Tussen 1/01/2009 en 31/12/2018 zijn er 14 verschillende Vlaamse ministers geweest. In onze dataset zijn echter maar 13 Vlaamse ministers opgenomen, omdat er geen interviews zijn teruggevonden met Annemie Turtelboom. De zeven Vlaamse partijen hebben over dezelfde tijdspanne 16 verschillende voorzitters gehad. Dit brengt het totaal aantal politici op 29. 53,4% van de vragen uit onze dataset werden gesteld aan ministers, 46,6% aan partijvoorzitters.

Tabel 7: Functie van politici in de dataset

Functie	% politici	% interviews	% vragen
Minister	44,8%	46,7%	53,4%
Partijvoorzitter	55,2%	53,3%	46,6%
Totaal (N)	29	195	3775

In onze dataset komen minder politici voor van de partijen Vlaams Belang, Groen en PvdA. Deze drie partijen maakten de afgelopen tien jaar geen deel uit van de Vlaamse regeringen. In onze dataset werden van deze partijen bijgevolg alleen de partijvoorzitters van de afgelopen tien jaar opgenomen.

Tabel 8: Politieke partij van politici in de dataset

Partij	% politici	% interviews	% vragen
Vlaams Belang	10,4%	4,6%	5,3%
N-VA	17,2%	29,2%	29,0%
Open VLD	17,2%	17,4%	17,1%
CD&V	20,7%	24,1%	24,2%
Sp.a	20,7%	15,4%	16%
Groen	10,4%	6,2%	6,1%
PvdA	3,4%	3,1%	2,3%
Totaal (N)	29	195	3775

6 Onderzoeksresultaten

6.1 Hypothese 1 & 2: privé, politieke of combinatie vraag

Onze twee eerste hypothesen onderzoeken het soort vraag dat een politicus krijgt gesteld. *We verwachten dat journalisten in interviews met mannelijke politici significant meer vragen stellen over zuiver politieke aangelegenheden dan aan vrouwelijke politici.* Bijkomstig aan deze hypothese *verwachten we dan ook dat journalisten in interviews met vrouwelijke politici significant meer vragen stellen die gaan over zuiver privé aangelegenheden of een combinatie bevatten van privé en politieke aangelegenheden dan aan mannelijke politici.*

In Tabel 9 zien we dat het merendeel van de vragen die aan de politici in onze dataset gesteld werden gaan over zuiver politieke aangelegenheden. Dit komt neer op 72,5% van alle vragen. Het percentage zuivere privévragen en een combinatie van privé en politieke elementen liggen dicht bij elkaar. In onze dataset werden 507 vragen gesteld die enkel en alleen polsten naar het leven van de politicus als mens. Dit komt neer op 13,4%. De overige 14,1% van de vragen (533 vragen) spitsten zich zowel toe op de persoon als politicus als de mens achter de politicus.

Zowel mannelijke als vrouwelijke politici krijgen veel politiek getinte vragen. Bij mannelijke politici zijn meer dan driekwart van de vragen politiek getint. Privévragen of een combinatie van privé en politieke vraag liggen bij mannelijke politici beide rond de 11,5%. Voor vrouwelijke politici ligt deze percentages met 16,8% en 18,7% beduidend hoger. Mannelijke politici krijgen significant meer zuivere politieke vragen en vrouwelijke politici significant meer zuivere privévragen of een combinatie van privé en politieke vragen ($p=0,000$).

Tabel 9: Soort vraag (privé, politiek, combinatie) per geslacht

Vraag is ... (%)	Man	Vrouw	Totaal
Zuiver privé	11,5%	16,8%	13,4%
Combinatie privé en politiek	11,5%	18,7%	14,1%
Zuiver politiek	77,0%	64,5%	72,5%
Totaal (N)	2410	1365	3775

Nota: $p=0,000$ ***

Om verder regressies uit te voeren zullen we de categorieën “zuiver privé” en “combinatie privé en politiek” samennemen tot één categorie (zie Tabel 10).

Tabel 10: Soort vraag (privé of politiek) per geslacht

Vraag is ... (%)	Man	Vrouw	Totaal
Zuiver privé + Combinatie privé en politiek	23%	35,5%	27,5%
Zuiver politiek	77,0%	64,5%	72,5%
Totaal (N)	2410	1365	3775

Nota: $p=0,000^{***}$

We hebben in dit onderzoek ook enkele variabelen opgenomen om te polsen welke soort privé vragen worden gesteld. Meer specifiek hebben we gepolst naar verwijzingen naar geslacht, kinderen & burgerlijke staat, jeugd & ouders en hobby's. Omtrent verwijzingen naar geslacht en kinderen & burgerlijke staat testen we verder nog hypothesen. We verwachten immers dat het geslacht van de politicus invloed heeft op het al dan niet krijgen van een vraag over geslacht en kinderen & burgerlijke staat. We zullen deze daarom later nog uitgebreider bespreken. Nu gaan we kort even in op verwijzingen naar jeugd & ouders en hobby's in uitsluitende privé vragen en combinatie van privé en politieke vragen. Aangezien zowel jeugd & ouders als hobby's niet gender geladen zijn verwachten we niet dat er significant verschil tussen mannen en vrouwen terug te vinden is.

Uit Tabel 11 leiden we af dat vrouwelijke politici significant meer vragen krijgen omtrent hun jeugd en ouders (17,3%) dan mannen (12,4%). De significantie score is wel aan de lage kant ($p=0,026$).

Tabel 11: Verwijzing naar jeugd en/of ouders van de politicus/-a per geslacht

Verwijzen naar jeugd en/of ouders in de vraag (%)	Mannen	Vrouwen	Totaal
Ja	12,4%	17,3%	14,7%
Nee	87,6%	82,7%	85,3%
Totaal (N)	555	485	1040

Nota: $p=0,026^*$

Onder hobby's verstaan we vragen omtrent vakantie, sport, lezen en afspreken met vrienden. Uit Tabel 12 leiden we af dat er geen significant verschil is in het verwijzen naar hobby's voor mannelijke en vrouwelijke politici ($p=0,629$).

Tabel 12: Verwijzing naar hobby's van de politicus/-a per geslacht

Verwijzen naar hobby's in de vraag (%)	Mannen	Vrouwen	Totaal
Ja	14,2%	13,2%	13,8%
Nee	85,8%	86,8%	86,3%
Totaal (N)	555	485	1040

Nota: $p=0,629$

We weten dat onze diverse periodieke bladeren een andere inhoudelijke focus leggen (De Persgroep Publishing, 2018a, 2018b, 2018c, 2018d; Roularta Media, 2018). Daarom zullen we nagaan hoe deze verdeling privé en combinatie of politieke vraag per periodiek blad eruitziet voor mannelijke versus vrouwelijke politici. We vermoeden door de omschrijving en doelgroep van elk tijdschrift dat *Knack* en *Humo* meer zuiver politieke vragen gaat stellen, terwijl *Dag Allemaal*, *Story* en *TV Familie* meer zuiver privévragen en combinatievragen stellen.

In Tabel 13 zijn er duidelijkere verschillen waarneembaar tussen de verschillende periodieke bladen. Het eerst wat opvalt is dat we de tijdschriften inderdaad mooi kunnen indelen volgens hun doel. Tijdschriften *Knack* en *Humo* die vooral willen informeren, stellen zowel aan mannen als vrouwen meer zuiver politieke vragen dan privévragen. De drie populaire tijdschriften die meer focussen op entertainment, stellen dan weer zowel aan mannen als vrouwen meer privévragen.

In twee tijdschriften blijken mannen en vrouwen niet significant van elkaar te verschillen: *Knack* ($p=0,427$) en *TV Familie* ($p=0,385$). Beide tijdschriften overschrijden de vooropgestelde grens van $p<0,05$. In de andere drie tijdschriften (*Humo*, *Dag Allemaal* en *Story*) verschillen mannen en vrouwen wel significant van elkaar. In alle drie de tijdschriften (*Humo*, *Dag Allemaal* en *Story*) krijgen mannelijke politici significant meer zuiver politieke vragen dan vrouwelijke politici. Vrouwelijke politici krijgen in deze drie tijdschriften dan weer vaker dan mannen persoonlijke vragen. Het is opmerkelijk dat in het tijdschrift *Humo* de sterkste genderverschillen tussen mannelijke en vrouwelijke politici aanwezig zijn van alle onderzochte tijdschriften.

Tabel 13: Soort vraag (privé & politiek) per tijdschrift en geslacht

De vraag is (%)...	Tijdschrift	Man	Vrouw
Zuivere privé & Combinatie van privé en politiek	Knack	7,4%	6,3%
	Humo	15,2%	36,0%
	Dag Allemaal	57,9%	72,1%
	Story	75,2%	89,5%
	TV Familie	100%	98,0%
Zuiver politiek	Knack	92,6%	93,7%
	Humo	84,8%	64%
	Dag Allemaal	42,1%	27,9%
	Story	24,8%	10,5%
	TV Familie	0,0%	2,0%

Nota: Knack $p=0,427$, Humo $p=0,000^{***}$, Dag Allemaal $p=0,000^{***}$, Story $p=0,006^{**}$ & TV Familie $p=0,385$

Via een regressieanalyse (Tabel 15) zullen we nagaan welke andere variabelen een effect kunnen hebben op het waarneembaar verschil tussen mannelijke en vrouwelijke politici..

In **model 1** zullen we andere persoonlijke karakteristieken dan geslacht toevoegen namelijk functie van de politicus/-a en de partij waartoe hij/zij behoort. Zowel geslacht als functie blijken significante variabelen ($p=0,000$). Er is een significant verschil merkbaar tussen vrouwelijke politici en mannelijke politici in verband met het krijgen van privé of politieke vragen. Vrouwelijke politici krijgen vaker een privé vraag (35,5%) dan hun mannelijke collega's (23,5%). Bovendien is er ook een significant verschil merkbaar tussen ministers en partijvoorzitters ($p=0,001$). Ministers hebben minder kans op zuivere privévragen of een combinatie van privé en politieke vragen dan partijvoorzitters.

Wanneer we controleren voor de diverse partijen blijken enkel N-VA en Open VLD significant te verschillen van Vlaams Belang (beide $p=0,000$). Politici van N-VA en Open VLD hebben meer kans dan Vlaams Belang politici op een vraag die polst naar hun privéleven. De verklaarde variantie is in dit model aan de lage kant met 0,054.

Naast persoonlijke karakteristieken zullen we in **model 2** ook controleren voor het tijdschrift waarin het interview wordt afgenomen. Na controle voor het tijdschrift waarin het interview verschijnt, blijven vrouwelijke politici significant verschillen van mannelijke politici ($p=0,000$). Ministers blijken niet langer significant te verschillen van partijvoorzitters wanneer we controleren voor het tijdschrift ($p=0,655$). Politici van alle politieke partijen blijken significant te verschillen van politici van Vlaams Belang (allemaal $p=0,000$). De uitzondering hierin is PvdA. De politici van de partij PvdA blijken niet significant te verschillen van de politici van Vlaams Belang ($p=0,938$). Politici van alle politieke partijen buiten PvdA krijgen significant meer privévragen dan politici van Vlaams Belang. Uit Tabel 14 blijkt dat bij politici van alle partijen meer dan 20% van de vragen privévragen zijn buiten bij de partijen Vlaams Belang en PvdA die respectievelijk 18,9% en 10,3% scoren. Bij N-VA, Open VLD en Groen ligt dit zelf percentage boven de 30%.

Tabel 14: Soort vraag (privé of politiek) per politieke partij

Vraag is ... (%)	Vlaams Belang	N-VA	Open VLD	CD&V	Sp.a	Groen	PvdA
Zuiver privé + Combinatie privé en politiek	18,9%	31,4%	34,0%	25,0%	20,2%	34,5%	10,3%
Zuiver politiek	81,1%	68,6%	66,0%	75,0%	79,8%	65,5%	89,7%
Totaal (N)	201	1095	644	913	603	232	87

Nota: $p=0,000$ ***

Alle tijdschriften verschillen significant van ons referentietijdschrift *Knack* (allemaal $p=0,000$). Vragen in tijdschriften *Humo*, *Dag Allemaal*, *Story* en *TV Familie* hebben allemaal meer kans om te gaan over zuivere privévragen of een combinatie van privé en politieke vragen dan vragen gesteld in het tijdschrift *Knack*. De verklaarde variantie van dit model stijgt tot 0,445.

Tabel 15: Regressieanalyse soort vraag (privé of politiek)

Variabelen	Model 1	Model 2
Vrouw	0,699***	0,590***
Minister	-0,274***	-0,047
Vlaams Belang (referentiecategorie)	-	-
N-VA	0,714***	1,649***
Open VLD	0,484***	1,334***
CD&V	0,165	1,143***
Sp.a	-0,073	0,786***
Groen	0,286	1,799***
PvdA	-0,703	0,035
Knack (referentiecategorie)	-	-
Humo		1,364***
Dag Allemaal, Story en TV Familie		3,660***
Constante	1,456***	-4,090***
Verklaarde variantie (R²)	0,054	0,445

Nota: * $p<0.05$; ** $p<0.01$; *** $p<0.001$

Hypothese 1 & 2 worden ondersteund. Mannelijk en vrouwelijke politici krijgen een andere soort vraagstelling in periodieke bladen. Mannelijke politici hebben meer kans op politiek getinte vragen terwijl vrouwelijke politici vaker privévragen krijgen of een combinatie van privé en politieke vragen.

6.2 Hypothese 3 & 4: privé, politieke of combinatie titel

Voor hypothese 3 & 4 bouwen we voort op hypothese 1 & 2. We zullen ons hier focussen op de titel van het artikel in plaats van de vraag. *We verwachten in lijn met hypothese 1 & 2 dat interviews met mannelijke politici vaker een titel krijgen die gaat over puur politieke aangelegenheden dan titels van interviews met vrouwelijke politici. Daartegenover verwachten we dat interviews met vrouwelijke politici vaker een titel krijgen die gaat over privé aangelegenheden of een combinatie van privé en politieke aangelegenheden dan titels van interviews met mannelijke politici.*

We zullen eerst nagaan in Tabel 16 hoe de soorten titels (privé, politiek of combinatie) zich verhouden in de vijf onderzochte periodieke bladen.

Titels van interviews in periodieke bladen *Dag Allemaal*, *Story* en *TV Familie* verwijzen vaker naar het privéleven van de geïnterviewde politicus. Bij *Story* en *TV Familie* wordt in respectievelijk 57,1% en 50% van de gevallen gekozen voor een titel die zuiver inzet op privé. Zoals eerder aangehaald, beschrijft de Persgroep *Story* en *TV Familie* op zijn website als bladen die vooral inzetten op entertainment door showbiznieuws en guilty pleasure aan te bieden (De Persgroep Publishing, 2018c, 2018d). Dit kan mee bijdragen aan de hoofdzakelijke focus op het privéleven van de politici. Het percentage privé titels bij *Dag Allemaal* is met 27,0% beduidend hoger dan bij *Knack* en *Humo* maar toch lager dan bij de andere populaire bladen *Story* en *TV Familie*. Opvallend is ook het zeer lage percentage privé titels bij *Knack*, maar 3,2% van de interviewtitels focuste in dit tijdschrift op zuivere privéaangelegenheden.

De combinatie van private en zuivere elementen is dan weer sterker aanwezig bij *Dag Allemaal* (43,2%) en *TV Familie* (50%). Opvallend is dat *Humo* en *Story* rond hetzelfde percentage liggen qua gebruik van een titel die een combinatie van privé en politieke elementen bevat, namelijk rond de 20%.

Een titel die verwijst naar zuiver politieke elementen vinden we het vaakst terug bij *Knack*. In onze dataset is dit in 87,2% van de *Knack*-interviews het geval. Bij *Story* en *TV Familie* komen interviews met een zuivere politieke titel amper tot niet voor. Ook dit loopt mooi in lijn met de doelgroep en het doel dat deze tijdschriften vooropstellen (De Persgroep Publishing, 2018c, 2018d; Roularta Media, 2018).

Een extra categorie van titels die na de pilootstudie is opgenomen is de categorie “uitsluitend de naam van de politicus/-a”. Voor interviews in *Humo* wordt in 33,3% van de gevallen uitsluitend de naam van de politicus als titel gebruikt. Ook in *Story* gebeurt dit zo’n 19%. In de andere tijdschriften komt dit niet tot amper voor.

Tabel 16: Soort titel (privé, politiek, combinatie) per tijdschrift

Titel is ... (%)	Knack	Humo	Dag Allemaal	Story	TV Familie
Zuiver privé	3,2%	9,1%	27,0%	57,1%	50,0%
Combo privé en politiek	6,4%	21,2%	43,2%	19,0%	50,0%
Zuiver politiek	87,2%	36,4%	29,7%	4,8%	0,0%
Uitsluitend de naam van de politicus/-a	3,2%	33,3%	0,0%	19,0%	0,0%
Totaal	94	33	37	21	10

Nota: $p=0,000^{***}$

Nadat we de vijf periodieke bladen met elkaar hebben vergeleken, zullen we nu nagaan of het geslacht van de politici een effect heeft op het soort titel (privé, politiek of combinatie) een interview krijgt. Op het eerste zicht lijken interviews met vrouwelijke politici vaker een titel te krijgen die verwijst naar hun privé of naar een combinatie van privé en politieke elementen (zie

Tabel 17). Titels van interviews met mannelijke politici hebben dan weer vaker een politieke inslag. Bij mannelijke en vrouwelijke politici komt het ongeveer even vaak voor dat de titel van het interview uitsluitend hun naam is. Na controle voor de Pearson Chi-square blijkt dat mannen en vrouwen niet significant verschillen van elkaar ($p=0,245$). We moeten hypothese 3 & 4 dus verwerpen. Tussen mannelijke en vrouwelijke politici blijkt er geen significant verschil waarneembaar tussen het soort titel (privé, politiek, combinatie of uitsluitend naam van de politicus/-a) dat hun interview krijgt.

Tabel 17: Soort titel (privé, politiek, combinatie) per geslacht

Titel is ... (%)	Man	Vrouw	Totaal
Zuiver privé	14,4%	21,4%	16,9%
Combo privé en politiek	16,8%	24,3%	19,5%
Zuiver politiek	59,2%	45,7%	54,4%
Uitsluitend de naam van de politicus/-a	9,6%	8,6%	9,2%
Totaal (N)	125	70	195

Nota: $p=0,245$

6.3 Hypothese 5: geslacht van politicus/-a

Onze vijfde hypothese luidde als volgt: *Journalisten stellen in interviews met vrouwelijke politici significant meer vragen over het geslacht van de politica of gender gerelateerde kwesties, dan in interviews met mannelijke politici die dezelfde politieke functie uitoefenen.*

De politici in onze dataset werden niet zoveel aangesproken over hun eigen geslacht of gender gerelateerde kwesties. Dit geldt zowel voor mannelijke als vrouwelijke politici. Toch is er een verschil tussen mannen en vrouwen merkbaar in onze dataset. Aan de mannelijke politici gingen 0,3% van de vragen over hun geslacht of gender gerelateerde kwesties. Bij vrouwelijke politici lag dit cijfer iets hoger. In 2,3% van de vragen aan vrouwelijke politici ging het over hun geslacht of gender gerelateerde kwesties. Dit verschil bleek ook significant te zijn ($p=0,000$).

Tabel 18: Verwijzing naar geslacht of gender gerelateerde kwesties per geslacht

Verwijzen naar geslacht in de vraag (%)	Mannen	Vrouwen	Totaal
Ja	0,3%	2,3%	1,0%
Nee	99,7%	97,7%	99,0%
Totaal (N)	2410	1365	3775

Nota: $p=0,000$ ***

In een regressieanalyse gaan we na of er nog meer variabelen zijn naast geslacht die een invloed kunnen uitoefenen of een politicus/-a al dan niet een vraag krijgt over zijn/haar geslacht of gender gerelateerde kwesties. Hiervoor hebben we in **model 1** gekeken naar persoonlijke karakteristieken van de politicus/-a, namelijk de functie van een politicus/-a en de politieke partij waartoe deze behoort. Aangezien geen enkele politiek partij significant bleek te verschillen van referentiecategorie Vlaams Belang, werd de variabele niet verder opgenomen in de regressieanalyse.

Vrouwelijke politici bleven zoals verwacht significant verschillen van mannelijke politici ($p=0,000$). Ze krijgen meer vragen over hun geslacht of gender gerelateerde kwesties dan mannelijke collega's. Ministers verschillen niet significant van partijvoorzitters ($p=0,115$). De verklaarde variantie van model 1 is zeer laag en bedraagt maar 0,089.

Naast kenmerken van de politici gaan we in **model 2** ook nagaan of het tijdschrift waarin het interview verscheen effect heeft. Hiervoor zullen we de tijdschriften *Dag Allemaal*, *Story* en *TV Familie* samennemen als één variabele namelijk "de populaire bladen". Alle drie de tijdschriften focussen immers voornamelijk op entertainment. We verwachten dan ook dat in deze tijdschriften meer vragen zullen worden gesteld omtrent het geslacht van een politicus/-a.

Wanneer we de verschillende tijdschriften mee opnemen in het model blijven vrouwelijke politici significant verschillen van mannelijke politici ($p=0,000$). Ook voor ministers en partijvoorzitters blijven de resultaten in lijn van model 1. Ministers verschillen niet significant van partijvoorzitters ($p=0,115$).

Het tijdschrift *Humo* blijkt niet significant te verschillen van het tijdschrift *Knack* ($p=0,544$). In *Knack* krijgen mannen in 0,4% van de gevallen een vraag over geslacht, vrouwen in 0,7% van de vragen. Bij *Humo* krijgen mannen 0,0% vragen over hun geslacht en vrouwen 0,9% van de vragen. Beide magazines stellen in minder dan 1% vragen aan mannen en vrouwen omtrent hun geslacht of gender gerelateerde kwesties.

De entertainment tijdschriften *Dag Allemaal*, *Story* en *TV Familie* blijken wel significant te verschillen van *Knack* ($p=0,000$). Bij de populaire tijdschriften ligt het percentage vragen omtrent geslacht voor mannen op 0,5%. Dit percentage is ongeveer gelijk aan *Knack* en *Humo*. Het percentage vragen aan vrouwen over haar geslacht of gender gerelateerde zaken ligt op 6,2%. Dit is hoger dan de 0,7% in *Knack*. De verklarende variantie stijgt tot 0,162.

Als laatste zullen we nagaan of er al dan niet een verschil zit in de verwijzing naar geslacht voor zuivere privé vragen en de combinatie van privé en politieke vragen. Uit **model 3** blijkt dat zowel de combinatie van privé en politieke vragen als zuiver politieke vragen significant verschillen van zuivere privé vragen ($p=0,001$ en $p=0,000$). Bij de zuiver politieke vragen kwamen geen vragen voor omtrent geslacht. Bij de zuivere privé vragen gingen 1,4% van de vragen over geslacht. De meeste vragen omtrent geslacht vonden we terug bij de combinatie privé en politieke vragen. In 5,4% van de combinatie privé en politieke vragen werd gepolst naar geslacht.

Wanneer we dit bekijken voor de mannen en vrouwen apart blijkt dat 0,7% van de privé vragen aan mannen over geslacht ging, bij vrouwen was dit 2,2%. Voor de combinatie privé en politieke vragen gingen 1,8% van de vragen aan mannen over gender, bij vrouwen bedroeg dit percentage maar liefst 9,4%. Vrouwen worden dus vaker dan mannen geconfronteerd met hun eigen geslacht of gender gerelateerde kwesties en dit vooral in vragen die polsen naar een combinatie tussen privé en politiek. De verklaarde variantie stijgt tot 0,307. Hypothese 5 kan bijgevolg worden bevestigd.

Tabel 19: Regressieanalyse verwijzen naar geslacht en gender gerelateerde kwesties

Variabelen	Model 1	Model 2	Model 3
Vrouw	2,141***	2,100***	2,100***
Minister	-0,530	-0,484	-0,484
Knack (referentiecategorie)		-	-
Humo		-0,373	-0,373
Dag Allemaal, Story en TV Familie		1,688***	1,688***
Zuivere privé (referentiecategorie)		-	-
Combinatie privé - politiek			1,401***
Zuiver politiek			-3,114***
Constante	-5,648***	-6,347***	-6,347***
Verklaarde variantie (R²)	0,089	0,162	0,307

Nota: *p<0.05; **p<0.01; ***p<0.001

Het verschil voor mannelijke en vrouwelijke politici in de percentages combinatievragen (1,8% voor mannen versus 9,4% voor vrouwen) zullen we verder illustreren aan de hand van enkele voorbeelden uit de interviews.

De vrouwelijke Vlaamse ministers en partijvoorzitters kregen in onze dataset enkele vragen voorgeschoteld die polsen naar hoe zij zichzelf als vrouw in de politieke wereld staande houden. Dit benadrukt dat vrouwen in de samenleving nog steeds als een rariteit in de mannelijke politieke wereld worden aanzien. Door hier als tijdschrift nadruk op te leggen, blijft de norm dat politiek hoofdzakelijk een mannen aangelegenheid is sterk doorleven in de samenleving (Elder, 2004; Fox & Lawless, 2011; Welch, 1977).

Is het altijd gemakkelijk om *als vrouw je mannetje te staan*? (Story, 29/10/2013, p40., "Gwendolyn Rutten", interview met Gwendolyn Rutten)

Was het *als jonge vrouw* meteen gemakkelijk om sterk te staan tussen grote tenoren als Guy Verhofstadt of Karel De Gucht? (Story, 14/03/2017, p.30, "Mijn kinderen wilden zelf op internaat. Dat deed pijn aan mijn moederhart", interview met Gwendolyn Rutten)

Er werd ook gepolst naar hoe zij zich voelen als vrouw in de politieke wereld. Worden ze anders behandeld of bekeken omdat ze vrouw zijn?

Heb je het gevoel dat je daar [als enige vrouwelijke partijvoorzitter] wel *anders bekeken* wordt? (Story, 29/10/2013, p.40, "Gwendolyn Rutten", interview met Gwendolyn Rutten)

Als vrouw word je eerder op je uiterlijk dan op je beleid afgerekend. Kan je daarmee om? (Dag Allemaal, 03/05/2015, p156., "Op zaterdag dans ik met mijn man in de living op Madonna", interview met Gwendolyn Rutten)

Had je 't gevoel dat je jouw plaats moest verantwoorden, als vrouw? (Dag Allemaal, 31/01/2017, p.158, "Met wat ik nu weet, zou ik vroeger aan kinderen beginnen", Gwendolyn Rutten)

Moet jij je als vrouw meer bewijzen? (TV Familie, 14/05/2014, p.42, "Weet je wat het moeilijkste is...", interview met Hilde Crevits)

Aan de mannelijke collega's werd gevraagd hoe zij het als mannelijke politicus ervaren om samen te werken met hun vrouwelijke collega's. De mannelijke politicus wordt hier gezien als de norm die hinder of verschillen kan waarnemen door te werken met vrouwelijke politici. Aan vrouwelijke politici in onze dataset worden niet zo'n vragen gesteld. Zij zijn immer niet de norm in de politiek maar de uitzondering.

Is er een verschil tussen mannelijke en vrouwelijke politici? Leggen ze andere accenten? (Knack, 02/03/2016, p.60, Ik ben voorzitter van de meest feministische partij van Vlaanderen, interview met Wouter Beke)

Hebt u tijdens de slopende onderhandelingen over de vorming van een federale regering opvallende verschillen gemerkt tussen de mannelijke en vrouwelijke onderhandelaars rond de tafel? Gedraagt u zich anders als er een vrouw tegenover u zit aan de onderhandelingstafel? (Knack, 18/01/2012, p.68, "Ik ben een vrouwelijk type", interview met Bart De Wever)

Door bovenstaande soort vragen wordt het onderscheidt tussen mannelijke en vrouwelijke politici verder benadrukt. Dit trekt zich ook door naar hoe vrouwen en mannen door journalisten worden beschreven, of de verwijzing naar bijnamen voor politici. Terwijl Bart Tommelein, de Kennedy van Oostende is, wordt Liesbeth Homans voorgesteld als de harde tante namelijk, de Thatcher van Wilrijk. In zes vragen met drie verschillende politici wordt verwezen naar de politica als een "harde tante".

Je hebt het imago van een *harde tante*, ben je dat ook? (TV Familie, 07/01/2015, p.40, "Of ik me soms eenzaam voel?", interview met Liesbeth Homans)

Sinds dat ontslag is het beeld ontstaan dat u een *harde tante* bent. *Zustermoord*, klonk het. (Humo, 07/06/2016, p.18, "Er is op zich niks mis met ongelijkheid", interview met Gwendolyn Rutten)

Vrouwelijke politici die moeilijke politiek beslissingen nemen worden in onze dataset omschreven als harde tantes. Aan Hilde Crevits wordt gevraagd of ze zichzelf nu “mannelijk” en “harder” vindt door aan politiek te doen. Dit impliceert associatie van politiek als een mannelijke business.

Maar het [de politiek] heeft jou misschien ongemerkt mannelijk en harder gemaakt? (TV Familie, 14/05/2014, p.42, “Weet je wat het moeilijkste is...”, interview met Hilde Crevits)

Alhoewel geslacht en gender gerelateerde kwesties in de politiek dus niet vaak worden aangehaald in interviews met politici, blijkt dat we bij vrouwelijke politici toch significant meer vragen omtrent hun geslacht mogen verwachten dan bij mannelijke politici. Vrouwelijke politici moeten zich hierbij vaker verdedigen over hoe ze standhouden als vrouw in de politieke wereld. Uit de literatuur weten we dat dit ervoor kan blijven zorgen dat vrouwen nog steeds als een rariteit worden beschouwd wanneer we denken aan politici en de politieke wereld (Banwart et al., 2003; Barber, Sweetwood, & King, 2015). Daarnaast polsen journalisten vaker bij vrouwen hoe ze worden behandeld of bekeken door hun collega politici. Wanneer mannelijke politici vragen krijgen omtrent geslacht is dit veel subtieler. Het gaat in onze dataset vooral over de tegenstellingen die mannelijke politici ervaren tussen zichzelf als politicus tegenover hun vrouwelijke collega’s en hoe dit tot uiting kan komen in onderhandelingen en beleidsvoering.

6.4 Hypothese 6: kinderen & burgerlijke stand politicus/-a

De zesde hypothese stelt *dat journalisten in interviews met vrouwelijke politici significant meer vragen over de kinderen en de burgerlijke status van de politica stellen dan in interviews met mannelijke politici die dezelfde politieke functie uitoefenen.*

Via Tabel 20 komen we te weten dat aan vrouwelijke politici dubbel zoveel vragen worden gesteld omtrent hun kinderen en burgerlijke staat (11,6%) dan aan mannelijke politici (5,8%). Dit verschil blijkt significant te zijn ($p=0,000$).

Tabel 20: Verwijzing naar kinderen en burgerlijke stand per geslacht

Verwijzen naar kinderen/burgerlijke stand in de vraag (%)	Mannen	Vrouwen	Totaal
Ja	5,8%	11,6%	7,9%
Nee	94,2%	88,4%	92,1%
Totaal (N)	2410	1365	3775

Nota: $p=0,000$ ***

Ook nu zullen we via een uitgebreidere regressieanalyse nagaan welke andere variabelen een effect kunnen hebben op deze bevinding. We starten **model 1** met het toevoegen van persoonlijke karakteristieken. Net zoals bij hypothese 5 blijken de politieke partijen niet significant te verschillen van de referentiecategorie Vlaams Belang. We zullen dus eerst enkel controleren voor de functie van een politicus/-a.

Uit model 1 blijkt dat vrouwelijke politici significant meer vragen krijgen over hun kinderen of burgerlijke stand dan hun mannelijke collega's ($p=0,000$). Ministers blijken significant minder vragen te krijgen over hun kinderen of burgerlijke stand dan partijvoorzitters ($p=0,01$). De verklarende variantie voor dit model bedraagt maar 0,028.

Vervolgens zullen we in **model 2** controleren voor het soort tijdschrift. Ook hier zullen we de tijdschriften *Dag Allemaal*, *Story* en *TV Familie* samennemen als één variabele aangezien ze allemaal voornamelijk focussen op entertainment. We verwachten dan ook dat in deze tijdschriften meer vragen zullen worden gesteld omtrent de kinderen en de burgerlijke staat van een politicus/-a.

Wanneer we de verschillende tijdschriften mee opnemen in model 2 blijven vrouwelijke politici significant meer vragen krijgen over hun kinderen en burgerlijke stand in vergelijking met hun mannelijke collega's ($p=0,000$). Ministers blijken niet langer significant minder vragen te krijgen over hun kinderen of burgerlijke stand in vergelijking met de partijvoorzitters ($p=0,281$)

Alle tijdschriften blijken significant te verschillen van referentietijdschrift *Knack* (beide $p=0,000$). In *Knack* wordt in 0,8% van de vragen verwezen naar kinderen en burgerlijke stand. In *Humo* bedraagt dit percentage 4,3% en in de populaire tijdschriften zelfs 25,1%. Wanneer we dit nagaan voor mannen en vrouwen liggen de percentages in *Knack* dicht bij elkaar. Bij vrouwen wordt in 0,2% van de vragen gevraagd naar de kinderen of burgerlijke stand, bij mannen ligt dit percentage hoger namelijk op 1,1%. In *Humo* liggen de percentages nog redelijk dicht bij elkaar met 3,7% van de vragen voor mannelijke politici en 5,4% van de vragen voor vrouwelijke politici. In de populaire tijdschriften vinden we de grootste tegenstellingen terug. Bij mannen polsen 17,8% van de vragen naar kinderen of burgerlijke stand, bij vrouwen bedraagt dit 36,2% van de vragen. De verklaarde variantie stijgt tot 0,291.

In **model 3** zullen we nagaan of er al dan niet een verschil zit in de verwijzing naar geslacht voor zuivere privévragen en de combinatie van privé en politieke vragen. Uit dit model blijkt dat vrouwen nog altijd significant meer vragen krijgen over hun kinderen en burgerlijk status dan mannen ($p=0,003$). Tussen ministers en partijvoorzitters is er zoals in model 2 geen significant verschil waarneembaar ($p=0,304$). Het tijdschrift *Humo* blijkt in dit model ook niet meer significant te verschillen van tijdschrift *Knack* (0,154). De andere entertainment tijdschriften blijven significant verschillen van *Knack* ($p=0,000$). In interviews van populaire tijdschriften worden significant meer vragen gesteld over kinderen en

burgerlijke staat dan in *Knack*-interviews (25,1% in populaire tijdschriften tegenover 0,4% van de vragen in *Knack*).

De variabele zuiver politieke vragen verschilt significant van de zuivere privévragen ($p=0,000$). Zuivere privévragen polsen vaker naar kinderen en burgerlijke stand dan zuiver politieke vragen. Bij zuiver politieke vragen wordt er nooit gepolst naar kinderen en burgerlijke stand. Dit geldt zowel voor mannen als vrouwen. Bij de zuivere privévragen wordt er bij mannen in 21,7% gepolst naar kinderen en burgerlijke stand, bij vrouwen bedraagt dit percentage 36,5%.

Vragen die een combinatie bevatten van privé en politieke elementen verschillen niet significant van zuivere privévragen in het vermelden van kinderen en burgerlijke stand ($p=0,689$). Bij mannelijke politici worden er in 28,1% combinatie vragen verwezen naar kinderen en burgerlijke stand. Bij vrouwen is dit ongeveer gelijk met in 29,0% van de gevallen. In het laatste model stijgt de verklarende variantie tot 0,490.

We kunnen concluderen dat vrouwelijke politici significant vaker worden aangesproken op hun kroost en burgerlijke stand. Hypothese 6 wordt dus ondersteund.

Tabel 21: Regressieanalyse verwijzen naar kinderen en burgerlijke stand

Variabelen	Model 1	Model 2	Model 3
Vrouw	0,800***	0,758***	0,428**
Minister	-0,314**	-1,147	-0,149
Knack (referentiecategorie)		-	-
Humo		1,672***	0,468
Dag Allemaal, Story en TV Familie		3,679***	1,392***
Zuivere privé (referentiecategorie)			
Combinatie privé - politiek			0,057***
Zuiver politiek			-6,240***
Constante	-2,671***	-5,045***	-2,159***
Verklaarde variantie (R²)	0,028	0,291	0,490

Nota: * $p<0.05$; ** $p<0.01$; *** $p<0.001$

Vragen over kinderen en burgerlijke status komen ook kwalitatief anders tot uiting in onze dataset. Terwijl er bij vrouwelijke politici uitdrukkelijk wordt gevraagd naar hoe ze hun werk met hun gezin combineren, krijgen mannelijke politici meer de vraag of ze naast hun werk nog tijd hebben voor hun gezin. Dit bouwt voort op de stereotype rol van de vrouw die het huishouden in goede banen moet leiden en daarom haar werk en privé moet kunnen combineren (Elder, 2004; Paxton et al., 2007; Welch, 1977)

Hoe combineer je je politieke loopbaan met je gezin?

...

Een goede taakverdeling tussen jou en je man is dus geen overbodige luxe? (Story, 29/10/2013, p.40, "Gwendolyn Rutten", interview met Gwendolyn Rutten)

Je hebt zelf twee zoontjes. Lukt de combinatie van werk en gezin een beetje?

...

Vandaag is het woensdag, jouw kinderen hebben vanmiddag vrij. Zie je hen straks nog? (Dag Allemaal, 18/10/2016, p.142, "Siegfried Bbrack en Theo Francken zijn zoals pesters op school", interview met Meyrem Almaci)

Hoe combineer je jouw werk met de opvoeding van je zoontjes?

"Zoals alle single moeders dat doen: passen en meten. Ik probeer mijn agenda rond mijn zoontjes te plannen, maar dat is niet altijd eenvoudig. Gelukkig kunnen wij vrouwen goed organiseren." (lacht)

Dus er schiet nog tijd over om te ontbijten met de kinderen of ze 's avonds in bed te stoppen?

"Ja, dat lukt wel. Ik vind dat ook belangrijk. Zoals ieder gezin kennen we de 'familiale ochtendspits'. Dan is het vaak haasten. En 's avonds probeer ik regelmatig op tijd thuis te zijn om mijn jongens nog te zien voor ze gaan slapen."

Je hebt niet het gevoel dat je tekortschiet als moeder?

"Soms moet ik onverwachts naar een dringende vergadering. Niet altijd fijn, maar mijn kinderen doen daar niet moeilijk over. Achteraf haal ik die tijd met hen in. Dan spelen we uren aan een stuk gezelschapsspelletjes. Ik doe mijn job doodgraag. Het zou voor mijn jongens erger zijn, mocht ik elke dag met tegenzin naar het werk vertrekken."

(TV Familie, 07/01/2015, p.40, "Of ik me soms eenzaam voel?", interview met Liesbeth Homans)

De journalist gaat in het interview met Liesbeth Homans verder dan de combinatie van haar politieke loopbaan met een gezin. Hij vraagt haar zelfs of ze zichzelf te kort vindt schieten als moeder. Dit heeft een impliciete negatieve connotatie. Ook bij andere vrouwelijke politici wordt openlijk gesproken over hun tekortkomingen als moeder door hun werk als politica .

U zegt geregeld dat u zich schuldig voelt omdat u als moeder en politica onvermijdelijk één van die twee jobs veronachtzaamt. (Humo, 31/10/2016, p.56, "Ik heb leren nadenken: als ik moe ben, moet ik me *schminken om mijn wallen te verbergen*", interview met Meyrem Almaci)

Ook mannelijke politici worden geconfronteerd met de combinatie werk en gezin. Hierbij wordt eerder gefocust of ze nog tijd over hebben voor hun gezin. Het gezinsleven wordt hier voorgesteld als iets extra buiten de politiek waarvoor de politicus tijd kan vrijmaken maar niet als een noodzakelijke combinatie zoals bij vrouwelijke politici.

Liesbeth Homans ergerde zich in Story aan het feit dat alleen vrouwen de vraag krijgen naar de moeilijke combinatie tussen toppolitiek en een gezinsleven. Ik vraag het ook aan u. Hebt u *voldoende tijd voor uw vrouw en vier kinderen?* (Story, 04/11/2014, p.36, "Bart De Wever", interview met Bart De Wever)

Heb je nog *tijd* om met je *kinderen* bezig te zijn? (Dag Allemaal, 31/03/2015, p.158, "Géén vergaderingen voor negen uur, dan breng ik mijn kinderen naar school", interview met Ben Weyts)

Je leidt een heel druk bestaan. Je reist van het ene land naar het andere en voert daags nadien toponderhandelingen. Heb je nog *tijd voor een gezinsleven?* (Story, 07/01/2014, p.40, "De GROTE emoties van Kris Peeters", interview met Kris Peeters)

Lukt het makkelijk om gezinsmomenten in te plannen, Wouter? (Dag Allemaal, 02/05/2016, p.24, "Terwijl ik de premier aan de lijn heb mijn jongste dochter eten geven: dat houdt me in balans", interview met Wouter Beke)

Bij mannelijke politici wordt ook minder gewezen naar hun tekortkomingen als ouder. De onderstaande vraag aan Bart De Wever polst wel naar zijn eigen gevoel maar bevat geen expliciete negatieve connotatie die verwijst naar zijn tekortkomingen als ouder.

Vijf jaar geleden werd uw vrouw opgenomen in het ziekenhuis met een scheur in de halsslagader, vlak onder de hersenen. Plots moest u alleen voor uw vier kinderen zorgen. U wist niet waar hun tennisclub was en van wie welke kleren waren. *Is dat een aanvaardbare prijs voor het leven dat u leidt?* (Humo, 25/09/2018, p.44, "Het is aldoor van 'Theo kan het niet aan, Theo kan het niet aan'. Maar níemand kan dit aan", interview met Bart De Wever)

Er wordt bij vrouwelijke politici ook gepolst naar het al dan niet stoppen met politiek om het gezinsleven voorrang te geven.

Zou u zonder politiek kunnen?

"Op dit moment niet, nee. Mijn werk is m'n hobby. Maar ik besef uiteraard dat er nog veel andere dingen zijn in het leven."

Als uw kinderen u zouden vragen om ermee te stoppen, doet u dat onmiddellijk?

"Hm, ik denk het niet. Ze zijn ook nog maar 9 en 10 jaar, hè."

En als hun papa het vraagt?

(Humo, 30/07/2013, p.26, "Gwendolyn Rutten", interview met Gwendolyn Rutten)

Bij mannelijke politici wordt net het tegenovergestelde standpunt belicht. Journalisten polsen hier of het niet beter is om als politicus singel te blijven.

Iemand als Mark Rutte in Nederland kiest ervoor om vrijgezel te blijven. Is dat niet beter als je aan toppolitiek wilt doen? (Dag Allemaal, 10/03/2015, p.156, 'Terwijl ik de premier aan de lijn heb mijn jongste dochter eten geven: dat houdt me in balans', interview met Wouter Beke)

6.5 Hypothese 7 & 8: politieke beleidsdomein

Om de volgende hypothesen te testen, gaan we de thema's na waarover de politici vragen krijgen. Voor ministers in onze dataset zullen we nagaan of ze al dan niet een vraag krijgen die verwijst naar een beleidsthema. We categoriseren alle thema's uit vraag F van het codeboek op het niveau van de vraag (zie 9.2 Codeboek) als beleidsthema, behalve de vragen omtrent verkiezingen of vragen die geen politiek beleidsdomein bevatten. Hieruit volgt hypothese zeven waarin *we verwachten dat mannelijke Vlaamse ministers significant meer vragen krijgen over beleidsthema's terwijl vrouwelijke Vlaamse ministers significant minder vragen krijgen omtrent beleidsthema's.*

Om dit te testen hebben we alle zuiver politieke vragen die gesteld werden aan de Vlaamse ministers geanalyseerd. Na de selectie van de uitsluitend zuiver politieke vragen aan de Vlaamse ministers houden we 1296 vragen over. We kunnen concluderen dat er een significant verschil waarneembaar is tussen mannelijke en vrouwelijke ministers ($p=0,005$). Mannelijke ministers krijgen significant meer vragen (88,4%) over beleidsthema's dan hun vrouwelijke collega's (82,8%). Vrouwelijke ministers krijgen dan weer significant meer politieke vragen die niet over een bepaald beleidsthema gaan (17,2%) dan mannelijke ministers (11,6%).

Tabel 22: Zuivere politieke vraag omtrent beleidsdomein per geslacht

Wordt in de vraag een beleidsthema aangehaald? (%)	Mannen	Vrouwen	Totaal
Ja	88,4%	82,8%	86,3%
Nee (geen beleidsthema of verkiezingsvraag)	11,6%	17,2%	13,7%
Totaal (N)	807	489	1296

Nota: $p=0,005^{**}$

Via een regressieanalyse zullen we nagaan of naast geslacht ook het tijdschrift waarin het interview verschijnt een invloed kan hebben op het al dan niet krijgen van een vraag die polst naar een beleidsthema.

In Tabel 23 zien we dat vrouwelijke Vlaamse ministers significant minder zuiver politieke vragen krijgen die een beleidsthema bevatten in vergelijking met hun mannelijke collega's ($p=0,006$). Het tijdschrift *Humo* blijkt significant te verschillen van *Knack* ($p=0,021$). Politici geïnterviewd in *Knack*, krijgen in 11,6% van de gevallen een zuiver politieke vraag die niet polst naar een beleidsthema. In *Humo* ligt dit percentage op 16,3%. Ook onze populaire tijdschriften verschillen significant van *Knack* ($p=0,029$). In de populaire tijdschriften gaan 19,6% van de zuiver politieke vragen niet over een beleidsthema.

In *Knack* ligt het percentage zuiver politieke vragen die niet polsen naar een beleidsthema op 11,0% voor mannelijke ministers en 12,6% voor vrouwelijke ministers. De percentages liggen dus dicht bij elkaar voor mannen en vrouwen. In *Humo* liggen de percentages verder uit elkaar. Mannen krijgen in 11,6% van de gevallen een zuiver politieke vraag die niet polst naar een beleidsthema en vrouwen in 24,5% van de vragen. Ook voor populaire tijdschriften zijn er verschillen tussen mannelijke en vrouwelijke ministers waarneembaar al zijn deze kleiner als in *Humo*. Bij mannelijke ministers wordt er in 17,2% van de zuiver politieke vragen gepolst naar een beleidsthema in populaire bladen. Voor vrouwelijke ministers bedraagt dit percentage 22,7%. De verklaarde variantie van het model bedraagt 0,022.

Hypothese 7 kan worden bevestigd. Vrouwelijke Vlaamse ministers krijgen significant minder zuiver politieke vragen die polsen naar een politiek beleidsdomein dan mannelijke Vlaamse ministers.

Tabel 23: Regressieanalyse zuivere politieke vraag omtrent beleidsdomein aan Vlaamse ministers

Variabelen	Model 1
Vrouw	-0,449**
Knack (referentiecategorie)	-
Humo	-0,403*
Dag Allemaal, Story en TV Familie	-0,597*
Constante	2,217***
Verklaarde variantie (R²)	0,022

Nota: *p<0.05; **p<0.01; ***p<0.001

Voor ministers zijn we hierboven niet dieper ingegaan op welk thema exact werd toegelicht. Er werd enkel een onderscheid gemaakt in de aanwezigheid van een politiek beleidsdomein in de vraag: ja of nee. We verwachten immers dat ministers vooral vragen krijgen omtrent hun eigen ministeriële portefeuilles. Dit bouwt voort op de Politics-Media-Politics Cycle van Wolfsfeld (2004). Deze theorie stelt de invloed van de media op politieke gebeurtenissen in vraag door te stellen dat er altijd een politieke gebeurtenis voorafgaat aan de media-aandacht. De minister van mobiliteit krijgt dus vooral vragen omtrent mobiliteit, omdat het in lijn ligt met zijn politieke functie. De media bepalen dus niet zozeer het thema van het interview, maar wel de politieke functie van de politicus in kwestie.

Voor partijvoorzitters kunnen we wel dieper ingaan op het exacte thema, omdat zij geen eigen vaste portefeuille hebben. Omdat politiek wordt aanzien als een mannenwereld *verwachten we dat mannelijke partijvoorzitters meer vragen gaan krijgen over typisch mannelijke beleidsthema's die een groot deel van het overheidsbudget in beslag nemen en vrouwelijke politici net meer vragen gaan*

krijgen over typisch vrouwelijke thema's waaraan minder overheidsbudget wordt gespendeerd (Elder, 2004; Fox & Lawless, 2011; Welch, 1977).

Om dit te testen hebben we alle zuiver politieke vragen omtrent een beleidsthema die gesteld werden aan de Vlaamse partijvoorzitters geanalyseerd. Na de selectie van de uitsluitend zuiver politieke vragen die over een beleidsdomein gaan, houden we 1070 vragen over.

Mannelijke partijvoorzitters blijken in onze dataset verrassend minder vragen te krijgen die typische mannelijke beleidsdomeinen met een groot overheidsbudget bestrijken, dan hun vrouwelijke collega's (65,5% tegenover 72,0%). Ook krijgen mannelijke partijvoorzitters meer vragen omtrent typisch vrouwelijke thema's die een lager overheidsbudget hebben, dan hun vrouwelijke collega's (10,5% tegenover 5,5%).

Tabel 24: Partijvoorzitters: beleidsdomeinen & budget

Beleidsdomein & Budget	Mannen	Vrouwen	Totaal
Mannelijk beleidsdomein– groot overheidsbudget	65,6%	72,0%	67,5%
Mannelijk beleidsdomein – klein overheidsbudget	15,3%	10,0%	13,7%
Vrouwelijk beleidsdomein – groot overheidsbudget	8,6%	12,5%	9,7%
Vrouwelijk beleidsdomein – klein overheidsbudget	10,5%	5,5%	9,1%
Totaal (N)	759	311	1070

Nota: $p=0,001^{***}$

De resultaten in Tabel 24 zijn dus het omgekeerde van wat we verwachten. Om hiervoor een verklaring te vinden werd exploratief nagegaan welke partijvoorzitters over welke thema's vragen kregen. Hieruit blijkt dat politieke gebeurtenissen bepalend zijn voor het thema waarover een partijvoorzitter vragen krijgt. We illustreren dit hieronder aan de hand van voorbeelden uit onze dataset.

Energie wordt in onze typologie beschouwd als een mannelijk en groot beleidsdomein. We verwachten bijgevolg dat mannelijke partijvoorzitters hier meer vragen over krijgen. We zien echter dat in onze dataset van alle vragen omtrent het beleidsdomein energie aan partijvoorzitters, Gwendolyn Rutten maar liefst 37,9% van de vragen krijgt. De partij van Rutten, Open VLD, levert dan ook in de Vlaamse regering Bourgeois de minister voor energie. Energie was de voorbij legislatuur geen onbesproken thema met de politieke discussies omtrent de Turteltaks in 2016 en het uiteindelijke ontslag van minister Turtelboom in 2018. Doordat partijvoorzitters een grote verantwoordelijkheid tegenover hun eigen partij en de ministers van hun partij hebben, is het niet verwonderlijk dat Rutten meer vragen kreeg over energie in vergelijking tot de andere partijvoorzitters.

Het beleidsdomein discriminatie, rechten en vrijheden delen we in onze typologie onder als een typisch vrouwelijk en klein beleidsdomein. We verwachten daarom dat vrouwelijke partijvoorzitters meer vragen gaan krijgen over dit thema. We zien echter dat partijvoorzitter Tom van Grieken percentueel het meeste vragen krijgt omtrent dit beleidsthema (25,9%). Bart De Wever van N-VA staat op plaats twee met 14,8%. Vlaams Belang heeft als rechts conservatie partij dan ook een harder migratiediscour dan andere partijen en moet vaker uitleg geven over hun harde standpunten. Ook N-VA kunnen we aan de rechterkant van het politieke spectrum plaatsten. Partijvoorzitter van N-VA Bart De Wever moest de Soedan-kwestie van 2017 met staatssecretaris Theo Francken mee kaderen.

We kunnen concluderen dat vragen aan partijvoorzitters niet zo zeer worden beïnvloed door hun geslacht, maar ook hier vooral door politieke gebeurtenissen die plaatsvinden. Hypothese 8 moet bij deze worden verworpen.

Dit resultaat prikkelt de nieuwsgierigheid om na te gaan of dit ook het geval is voor Vlaamse ministers. Na de selectie van de uitsluitend zuiver politieke vragen die over een beleidsdomein gaan, houden we 1118 vragen aan ministers over. Wanneer we onze typologie toepassen op de vragen aan Vlaamse ministers krijgen we de resultaten die zijn weergegeven in Tabel 25.

Mannelijke partijvoorzitters blijken in onze dataset significant meer vragen te krijgen omtrent typische mannelijke beleidsdomeinen die een groot overheidsbudget bestrijken in vergelijking met hun vrouwelijke collega's (58,6% tegenover 34,4% met $p=0,000$). Ook krijgen vrouwelijke partijvoorzitters meer vragen omtrent typisch vrouwelijke thema's die een lager overheidsbudget hebben dan hun mannelijke collega's (12,9% tegenover 17,0% met $p=0,000$).

Dit kan verklaard worden doordat ministers vaak vragen krijgen over hun eigen ministeriële portefeuilles. Bij deze verdeling van portefeuilles zien we dat vrouwelijke ministers nog vaak zijn toegewezen aan vrouwelijke aangelegenheden bijvoorbeeld Hilde Crevits voor onderwijs, Ingrid Lieten voor armoedebestrijding, Liesbeth Homans voor gelijke kansen, inburgering, wonen en sociale economie. Al zijn er natuurlijk wel uitzonderingen zoals Pascal Smet voor onderwijs of Sven Gatz voor cultuur en media.

Tabel 25: Ministers: beleidsdomeinen & budget

Beleidsdomein & Budget	Mannen	Vrouwen	Totaal
Mannelijk beleidsdomein – groot overheidsbudget	58,6%	34,3%	49,8%
Mannelijk beleidsdomein – klein overheidsbudget	16,4%	21,0%	18,1%
Vrouwelijk beleidsdomein – groot overheidsbudget	12,1%	27,7%	17,7%
Vrouwelijk beleidsdomein – klein overheidsbudget	12,9%	17,0%	14,4%
Totaal (N)	713	405	1118

Nota: $p=0,000^{***}$

6.6 Hypothese 9 & 10: toon van de vraag

Hypothese negen luidt als volgt: *Journalisten stellen aan mannelijke politici eerder neutrale vragen.* Hieruit volgt ook de laatste hypothese die stelt dat *journalisten aan vrouwelijke politici eerder vragen stellen die een voordelige of nadelige toon bevatten.*

Het verschil in toon tussen mannelijke en vrouwelijke politici is maar zeer miniem. Toch blijkt de toon tegenover mannelijke politici wel significant te verschillen van de toon tegenover vrouwelijke politici ($p=0,000$). Mannen krijgen significant meer vragen met een positieve toon (2,9%) dan vrouwen (1,5%). Vrouwen krijgen dan weer significant meer vragen met een negatieve toon (12,9%) dan mannen (9,7%).

Tabel 26: Toon van de vraag (voordelig, neutraal, nadelig) per geslacht

Toon van de vraag (%)	Mannen	Vrouwen	Totaal
Voordelig (+1)	2,9%	1,5%	2,4%
Neutraal (0)	87,5%	85,6%	86,8%
Nadelig (-1)	9,7%	12,9%	10,9%
Totaal (N)	2410	1365	3775

Nota: $p=0,000^{***}$

Tabel 27 geeft de individuele score voor alle 29 politici weer. De meeste vragen die gesteld worden aan politici hebben een neutrale toon. Doordat er meer vragen met een negatieve toon dan met een positieve toon worden gesteld krijgen we een overwegende negatieve score voor alle politici. Meyrem Almaci is de enige politica die positief scoort. Haar score is met 0,007 eerder miniem positief. Van de acht politici die het beste score zijn er vier vrouwen namelijk: Meyrem Almaci, Marianne Thyssen, Hilde Crevits en Gwendolyn Rutten. Bij de acht politici die het slechtste score vinden we de overige zes vrouwen uit onze dataset terug. Alhoewel de scores op toon voor alle politici overwegend negatief zijn

valt hierbij op dat de vrouwen zich vooral aan de bovenkant of onderkant van onze tabel bevinden en minder in het neutralere midden.

Tabel 27: Individuele scores politici op toon

Nr.	Politicus	% nadelige vragen	% neutrale vragen	% voordelige vragen	gemiddelde
1	<i>Meyrem Almaci</i>	3,0%	93,2%	3,8%	0,007
2	Bart De Wever	3,9%	92,7%	3,4%	-0,004
3	Kris Peeters	5,8%	91,0%	3,2%	-0,025
4	Bart Tommelein	10,0%	82,9%	7,1%	-0,028
5	<i>Marianne Thyssen</i>	3,6%	96,4%	0,0%	-0,035
6	Wouter Beke	4,7%	94,2%	1,1%	-0,036
7	<i>Hilde Crevits</i>	7,6%	89,0%	3,5%	-0,040
8	<i>Gwendolyn Rutten</i>	6,8%	92,6%	0,6%	-0,062
9	John Crombez	6,9%	92,5%	0,6%	-0,062
10	Wouter Van Besien	9,7%	87,1%	3,2%	-0,064
11	Geert Bourgeois	11,7%	83,9%	4,5%	-0,071
12	Gerolf Annemans	9,8%	87,8%	2,4%	-0,073
13	Tom Van Grieken	9,5%	88,9%	1,6%	-0,079
14	Peter Mertens	11,5%	86,2%	2,3%	-0,092
15	Pascal Smet	14,2%	81,7%	4,2%	-0,100
16	Alexander De Croo	13,6%	83,1%	3,4%	-0,101
17	Philippe Muyters	15,8%	79,5%	4,8%	-0,109
18	Ben Weyts	13,7%	83,9%	2,4%	-0,112
19	Sven Gatz	15,4%	81,1%	3,5%	-0,118
20	Jo Vandeurzen	13,5%	86,5%	0,0%	-0,135
21	<i>Ingrid Lieten</i>	13,8%	86,2%	0,0%	-0,138
22	<i>Caroline Gennez</i>	15,3%	84,7%	0,0%	-0,152
23	Bruno Tobback	19,5%	78,2%	2,3%	-0,172
24	<i>Joke Schauvliege</i>	19,7%	79,8%	0,5%	-0,192
25	<i>Freya Van den Bossche</i>	23,5%	72,4%	4,1%	-0,193
26	Bart Somers	20,0%	80,0%	0,0%	-0,200
27	<i>Mieke Vogels</i>	26,3%	68,4%	5,3%	-0,210
28	<i>Liesbeth Homans</i>	21,6%	78,4%	0,0%	-0,251

Om het verschil tussen de mannelijke en vrouwelijke politici na te gaan nemen we in Tabel 28 de scores van alle mannelijke politici en de scores van alle vrouwelijke politici samen. De score voor toon bij vrouwelijke politici ligt met -0,115 significant lager dan de score bij mannelijke politici, namelijk -0,068.

Tabel 28: Scores toon per geslacht

Geslacht	% nadelige vragen	% neutrale vragen	% voordelige vragen	gemiddelde
Man	9,7%	87,5%	2,9%	-0,068
Vrouw	12,9%	85,6%	1,5%	-0,115

Nota: $p=0,000^{***}$

We kunnen concluderen dat zowel mannelijke als vrouwelijke politici meer nadelige dan voordelige vragen krijgen. De meeste vragen die ze krijgen zijn echter neutraal van aard. Wanneer we één score voor toon bereken per politicus zien we dat vrouwen zich vooral aan de uiteinden van de scoreschaal bevinden. Vier van onze politica bevinden zich in de top acht van minst nadelige toon, de overige zes bevinden zich aan de bodem van onze schaal en behoren tot de acht politici waaraan de meeste nadelige vragen worden gesteld. Als we tenslotte één score per geslacht bereken, zien we dat de score zowel bij mannen als vrouwen negatief is. Maar vrouwelijke politici krijgen met een score van -0,115 meer nadelige vragen dan hun mannelijke collega's die een score van -0,068 behalen.

Hypothese 9 is bevestigd. Journalisten stellen aan mannelijke politici voornamelijk neutrale vragen. Hypothese 10 is niet bevestigd. Vrouwelijke politici krijgen in onze dataset significant meer nadelige vragen, maar niet significant meer voordelige vragen dan mannelijke politici. Integendeel, ze krijgen significant minder voordelige vragen dan mannelijke politici. Bovendien zijn de resultaten voor hypothese 9 en 10 minder sterk waarneembaar dan andere geteste hypothesen in deze thesis

6.7 Overzicht hypothesen

Hypothese	Verworpen (X) of bevestigd (✓)?
H1: Journalisten stellen aan mannelijke politici meer vragen die puur politiek gericht zijn dan aan vrouwelijke politici.	
H2: Journalisten stellen aan vrouwelijke politici meer privévragen of vragen die een combinatie bevatten van privé en politieke aangelegenheden dan aan mannelijke politici.	
H3: Interviews met mannelijke politici krijgen significant vaker een titel die gaat over puur politieke aangelegenheden dan titels van interviews met vrouwelijke politici.	
H4: Interviews met vrouwelijke politici krijgen significant vaker een titel die gaat over privé aangelegenheden of een combinatie van privé en politieke aangelegenheden dan titels van interviews met mannelijke politici.	
H5: Journalisten stellen in interviews met vrouwelijke politici significant meer vragen over het geslacht van de politica of gender gerelateerde kwesties, dan in interviews met mannelijke politici die dezelfde politieke functie uitoefenen.	
H6: Journalisten stellen in interviews met vrouwelijke politici significant meer vragen over de kinderen en de burgerlijke status van de politica, dan in interviews met mannelijke politici die dezelfde politieke functie uitoefenen.	
H7: Mannelijke Vlaamse ministers krijgen significant meer vragen over politieke beleidsdomeinen dan hun vrouwelijke collega ministers.	
H8: Journalisten stellen aan mannelijke partijvoorzitters meer vragen over typisch mannelijke beleidsthema's die een groot deel van het overheidsbudget in beslag nemen, in tegenstelling tot hun vrouwelijke collega's die net meer vragen gaan krijgen over typisch vrouwelijke beleidsthema's waaraan minder overheidsbudget wordt gependend.	
H9: Journalisten stellen aan mannelijke politici eerder neutrale vragen.	
H10: Journalisten stellen aan vrouwelijke politici eerder vragen die een duidelijke voordelige of nadelige toon bevatten.	

7 Conclusie

7.1 Besluit

Voorgaande politiek wetenschappelijke studies tonen al aan dat vrouwelijke politici minder media-aandacht krijgen dan hun mannelijke collega's (Everitt, 2003; Kahn & Goldenberg, 1991; Niven, 2005; Vos, 2012, 2013, 2015). In dit onderzoek werd verder gekeken dan enkel de kwantitatieve hoeveelheid media-aandacht die politici verkrijgen. Er werd nagegaan *op welke manier vrouwelijke ministers van de Vlaamse regering en vrouwelijke Vlaamse partijvoorzitters anders worden bevraagd tijdens interviews in Vlaamse periodieke bladen in vergelijking tot hun mannelijke collega's die dezelfde functie uitvoeren.*

Politiek was traditioneel een echt mannenbastion (Elder, 2004; Fox & Lawless, 2011; Welch, 1977). Vrouwen kwamen er in deze mannenwereld nauwelijks aan te pas. Doorheen de afgelopen decennia is dat geleidelijk aan veranderd. Voorgaande literatuur toonde echter aan dat vrouwen en mannen nog steeds anders participeren in politiek (Verba et al., 1997; Welch, 1977). Dit heeft ook effect op de manier waarop mannelijke en vrouwelijke politici worden weergegeven in de media (Gidengil & Everitt, 2003; Heldman et al., 2005; Kahn & Fridkin, 1996; Niven, 2005; Ross, 2004; Witt et al., 1995). Is dit genderverschil nog altijd aanwezig in Vlaanderen?

Uit onze resultaten blijkt dat mannelijke en vrouwelijke politici nog steeds anders bevraagd worden in periodieke bladen. Mannelijke politici hebben meer kans op politiek getinte vragen terwijl vrouwelijke politici vaker privévragen krijgen of een combinatie van privé en politieke vragen. Meer specifiek krijgen vrouwelijke politici significant meer vragen over hun geslacht. Hierbij wordt vooral de nadruk gelegd op hun geslacht in een politieke context. Vrouwelijke politici krijgen vaker vragen die polsen of ze zich als vrouw wel staande kunnen houden in de door mannen gedomineerde politieke wereld. Vragen aan mannelijke politici omtrent geslacht of gender kwesties gaan vooral over hoe ze het als mannelijke politicus ervaren om met een vrouw samen te werken. Bovendien wordt er bij vrouwen ook meer gepolst naar hun kinderen & burgerlijke stand en hun jeugd & ouders. Bij minder gender geladen thema's, zoals hobby's van politici, vinden we geen significant verschil tussen mannelijke en vrouwelijke politici terug.

Daarnaast is er ook een verschil merkbaar in het thema waarover mannelijke en vrouwelijke politici worden bevraagd. Wanneer we kijken naar de zuiver politieke vragen zien we dat mannelijke ministers meer vragen krijgen die polsen naar een specifiek beleidsdomein in vergelijking tot vrouwelijke ministers. Om dieper te kunnen ingaan op de exacte beleidsdomeinen maakten we een typologie bestaande uit vier categorieën: (1) typisch mannelijke beleidsdomeinen die een groot overheidsbudget vragen, (2) typisch mannelijke beleidsdomeinen die een klein overheidsbudget vragen, (3) typisch

vrouwelijke beleidsdomeinen die een groot overheidsbudget vragen en (4) typisch vrouwelijke beleidsdomeinen die een klein overheidsbudget vragen.

Wanneer we voor partijvoorzitters dieper ingingen op het exact beleidsthema zagen we de genderverschillen verdwijnen. Mannelijke partijvoorzitters kregen niet significant meer vragen over mannelijke beleidsdomeinen met een groter overheidsbudget. Omgekeerd kregen vrouwelijke partijvoorzitters ook niet significant meer vragen over vrouwelijke beleidsdomeinen met een kleiner overheidsbudget. In vragen aan partijvoorzitters bleken vooral de politieke gebeurtenissen van belang. Partijvoorzitters zijn mee verantwoordelijk voor de ministers van hun partij. Wanneer er politieke strubbelingen waren omtrent het beleidsthema energie, werd vooral de partijvoorzitter van de minister van energie over dit bepaalde beleidsthema aangesproken. Het geslacht van de partijvoorzitter in kwestie is op dat moment ondergeschikt.

Voor ministers was er dan weer wel een significant verschil waarneembaar. Mannelijk ministers kregen significant meer vragen over typisch mannelijke beleidsthema's met een groot overheidsbudget. Omgekeerd kregen ook vrouwelijke ministers significant meer vragen over typisch vrouwelijke beleidsthema's met een laag overheidsbudget. Dit kan verklaard worden doordat ministers vaak vragen krijgen over hun eigen ministeriële portefeuilles. Mannelijke politici krijgen vaker typisch mannelijke portefeuilles en vrouwelijke politici eerder typisch vrouwelijke portefeuilles. Dit uitgangspunt bouwt voort op de Politics-Media-Politics Cycle van Wolfsfeld (2004). Het is vooral de politiek functie van de politicus in kwestie die bepaald over welk thema de vraag gaat en niet zozeer de journalist.

De toon waarop vragen worden gesteld aan politici blijken voor mannen en vrouwen niet zoveel te verschillen. Zowel mannelijke als vrouwelijke politici worden vooral neutraal benaderd. Toch is er een zeer licht significant verschil waarneembaar waarbij vrouwen iets nadeliger worden benadert dan mannen.

De onderzochte tijdschriften zijn *Knack*, *Humo*, *Dag Allemaal*, *Story* en *TV Familie*. De tijdschriften werden onderverdeeld op basis van hun doel. Het hoofddoel van *Knack* is informatie aanreiken. De laatste drie tijdschriften spitsen zich dan weer volledig toe op het entertainen van de lezers. Tijdschrift *Humo* zit tussen het informatieve en entertainment en focust zich vooral op infotainment. In de analyses werden daarom de drie populaire bladen *Dag Allemaal*, *Story* en *TV Familie* samengenomen tot één categorie. We kunnen uit onze resultaten afleiden dat er tussen de tijdschriften verschillen waarneembaar zijn in de vraagstelling aan mannelijke en vrouwelijke politici.

Knack stelt als informatief tijdschrift vooral politiek getinte vragen. In het tijdschrift zijn de verschillen tussen mannen en vrouwen het kleinst. Zowel mannelijke als vrouwelijke politici krijgen weinig privévragen of vragen over de combinatie tussen werk en gezin. Met andere woorden, in een politiek weekblad als *Knack* worden mannelijke en vrouwelijke politici gelijk behandeld in de context van een interview.

De populaire tijdschriften (*Dag Allemaal*, *Story* en *TV Familie*) stellen meer privévragen dan politieke vragen. Bij vrouwen is deze focus op privé nog nadrukkelijker aanwezig dan bij mannen. Desondanks blijven ook de percentages voor privévragen aan mannen zeer hoog. Voorgaande drie tijdschriften willen dan ook vooral entertainen en focussen zich daarom zowel bij mannen als vrouwen vooral op de persoon achter de politicus/-a door te polsen naar privévragen.

Humo stelt net als *Knack* voornamelijk politiek getinte vragen aan zowel mannelijke als vrouwelijke politici. Toch is er voor het tijdschrift *Humo* iets opvallend waarneembaar. De verschillen tussen mannen en vrouwen voor het soort vragen dat gesteld worden, zijn in *Humo* het grootste. Vrouwen krijgen procentueel gezien veel meer privévragen en mannen procentueel gezien veel meer politieke vragen. De grootste gender bias is dus terug te vinden in het tijdschrift *Humo*.

Er zijn dus weldegelijk nog verschillen waarneembaar tussen het soort vragen gesteld aan mannelijke en vrouwelijke politici. Ze blijken bovendien afhankelijk te zijn van het soort tijdschrift dat wordt bestudeerd.

7.2 Discussie: beperkingen, verder onderzoek en normatieve gevolgen

In dit onderzoek werd een bepaald onderdeel van de media, namelijk periodieke bladen, als onderzoeksobject genomen. We zijn niet verder ingegaan op de rol die de individuele journalist kan spelen. Desondanks kan dit zeker een rol spelen op de resultaten. Vrouwelijke journalisten rapporteren immers anders dan mannelijke. Zo belichten vrouwelijke journalisten meer verhalen over vrouwen en etnische minderheden. Bovendien zijn in deze nieuwsitems minder (gender)stereotypen terug te vinden (Rodgers & Thorson, 2003).

Naast de journalist kan ook de politicus zelf een bepaalde invloed uitoefenen. Misschien lokken de antwoorden van politici wel bepaalde vragen uit? De antwoorden van politici zijn in dit onderzoek niet mee opgenomen. Het zou zeker interessant zijn om deze in een eventueel vervolgonderzoek mee op te nemen. Daarnaast zou het ook interessant zijn interviews met politici te onderzoeken van enkele decennia geleden, zoals bijvoorbeeld de jaren '80. Op deze manier kan er bestudeerd worden hoe de benadering en vraagstelling aan vrouwelijke en mannelijke politici de voorbij decennia exact evolueerden. Ook diepte-interviews afnemen met vrouwelijke politici zou interessant zijn. Voelen

Vlaamse vrouwelijke politici zich zoals Beels anders behandelt in de media omdat ze vrouw zijn? Via diepte-interviews kunnen we dit rechtstreeks afoetsen bij vrouwelijke politici.

Het verschil dat nog steeds waarneembaar is tussen mannelijke en vrouwelijke politici in de media kan vanuit het oogpunt van gendergelijkheid beschouwd worden als negatief nieuws. Het beeld van de vrouw als buitenstaander in de politieke wereld blijft hiermee bevestigd. Zo zagen we dat vrouwen zich expliciet moeten verantwoorden over hoe ze zich staande houden als vrouw in de politieke wereld. Aan Hilde Crevits werd zelf gevraagd of de politiek haar “mannelijker” heeft gemaakt. Mannelijke politici krijgen vragen omtrent het verschil tussen onderhandelen met een mannelijke of vrouwelijke collega. De journalisten verwachten dus dat er weldegelijk een verschil waarneembaar is tussen hoe mannen en vrouwen aan politiek doen. Bovendien leggen journalisten hier telkens een duidelijke link tussen politiek en mannelijkheid als de norm.

Toch mogen we ook de voordelige kanten van de genderstereotypering voor vrouwen niet over het hoofd zien. Door de omslag van een politieke-logica naar een media-logica worden politici vaker benaderd als bekende Vlamingen. Politici lijken deze omslag in de media te hebben begrepen en omarmt. Het programma “de slimste mens ter wereld” is wellicht het meest gebruikte voorbeeld dat bewijst dat wanneer politici een andere kant van zichzelf tonen, hen dit voordeel kan opleveren.

Het is voor politici dus interessant om zich open te stellen naar het publiek en dat publiek een inkijk te geven in hun privéleven. Voor vrouwelijke politici is dit makkelijker aangezien journalisten hun hierbij helpen door hen frequenter vragen te stellen omtrent hun privéleven in vergelijking tot hun mannelijke collega’s. Mannelijke politici zullen misschien vaker zelf moeten proberen het interview een bepaalde richting uit te sturen en een persoonlijke toets te geven. Dit kan dan weer geforceerd overkomen.

We moeten wel benadrukken dat de genderverschillen die anno 2019 waarneembaar zijn niet zo sterk zijn als ze in vroegere literatuur vaak benadrukt worden. De wereld is niet meer dezelfde als enkele decennia geleden. Veranderingen in de media en de popcultuur kunnen volgens mij bijdragen tot een ander beeld omtrent vrouwen in publieke functies. Er komen steeds meer vrouwelijke rolmodellen op de voorgrond. Waar de eerste Disney-prinsessen moesten rekenen op hun prins om gered te worden, nemen de nieuwe Disney-prinsessen Merida en Moana zelf hun lot in handen. Ook treden er steeds meer vrouwelijke superhelden op de voorgrond zoals Captain Marvel, Wonder Woman en een vrouwelijke Thor die de typische genderstereotypering doorprikken.

8 Bibliografie

- Banwart, M. C., Bystrom, D. G., & Robertson, T. (2003). From the primary to the general election: A comparative analysis of candidate media coverage in mixed-gender 2000 races for governor and US Senate. *American Behavioral Scientist*, 46(5), 658-676.
- Barber, C., Sweetwood, S. O., & King, M. (2015). Creating classroom-level measures of citizenship education climate. *Learning Environments Research*, 18(2), 197-216.
- Belgische Kamers van volksvertegenwoordigers (Producer). (2018). Aanpassing van de begroting van ontvangsten en uitgaven voor het begrotingsjaar 2018. Retrieved from <http://www.begroting.be/NL/budgetOnline/AT%202018aan.pdf>
- Belgische Staatsblad. (2012). 32152-23154.
- Braden, M. (1996). *Women politicians and the media*: University Press of Kentucky.
- Cikara, M., & Fiske, S. T. (2009). *Warmth, competence, and ambivalent sexism: Vertical assault and collateral damage*: na.
- De Persgroep Publishing (Producer). (2018a). Dag Allemaal. Retrieved from <https://www.dpgmedia.be/nl/merken/dag-allemaal>
- De Persgroep Publishing (Producer). (2018b). Magazines: Humo. Retrieved from <https://www.dpgmedia.be/nl/merken/humo>
- De Persgroep Publishing (Producer). (2018c). Story. Retrieved from <https://www.dpgmedia.be/nl/merken/story>
- De Persgroep Publishing (Producer). (2018d). TV Familie. Retrieved from <https://www.dpgmedia.be/nl/merken/tv-familie>
- De Swert, K., & Walgrave, S. (2002). De kanseliersbonus in de Vlaamse pers: een onderzoek naar regering en oppositie in drie Vlaamse kranten (1991-2000). *Tijdschrift voor sociologie/Vereniging voor Sociologie [Leuven]-Leuven*, 1980-2013, 23(3/4), 371-403.
- De Vries, P., De Landtsheer, C. I., Heirman, W., & Boudiny, K. (2010). The Ideal Mayor Seen Through The Eyes Of Children. A Belgian case study in perception politics. *PCS–Politics, Culture and Socialization*, 1(2).

- Dewachter, W., & Das, E. (1991). *Politiek in België: geprofileerde machtsverhoudingen*: Acco.
- Elder, L. (2004). Why women don't run: Explaining women's underrepresentation in America's political institutions. *Women & Politics*, 26(2), 27-56.
- Everitt, J. (2003). Media in the Maritimes: Do female candidates face a bias? *Atlantis*, 27(2), 90-98.
- Federaal Agentchap voor de Opvang van Asielzoekers (Producer). (2018). Budget. Retrieved from <https://www.fedasil.be/nl/over-fedasil/budget>
- Federale overheidsdienst Justitie (Producer). (2018). Budget. Retrieved from https://justitie.belgium.be/nl/themas_en_dossiers/erediensten_en_vrijzinnigheid/budget
- Fiske, S. T. (2012). Warmth and competence: Stereotype content issues for clinicians and researchers. *Canadian Psychology/Psychologie Canadienne*, 53(1), 14.
- Fox, R. L., & Lawless, J. L. (2011). Gendered perceptions and political candidacies: A central barrier to women's equality in electoral politics. *American Journal of Political Science*, 55(1), 59-73.
- Gidengil, E., & Everitt, J. (2003). Talking tough: Gender and reported speech in campaign news coverage. *Political communication*, 20(3), 209-232.
- Heldman, C., Carroll, S. J., & Olson, S. (2005). "She brought only a skirt": print media coverage of Elizabeth Dole's bid for the Republican presidential nomination. *Political communication*, 22(3), 315-335.
- Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen. glazen plafond: wetgeving.
- Inter-Parliamentary Union. (1999). Hard going for women in parliament and government [Press release]. Retrieved from <http://archive.ipu.org/press-e/berlin2.htm>
- Inter-Parliamentary Union. (2008a). Women in Politics: 2008 Retrieved from <https://www.ipu.org/resources/publications/infographics/2016-07/women-in-politics-2008>
- Inter-Parliamentary Union. (2008b). Women in politics: 2008 - Room for improvement despite significant gains [Press release]. Retrieved from <http://archive.ipu.org/press-e/gen297.htm>
- Inter-Parliamentary Union. (2019). Women in Politics: 2019. Retrieved from <https://www.ipu.org/resources/publications/infographics/2019-03/women-in-politics->

[2019?fbclid=IwAR1ax4rUmyEyfa0ZzkiaTnCHFInmYjynFt_vPaEE2BcUrd2hV8FK2YMOXjY#.XJtCmycrJ5t.facebook](https://www.facebook.com/mycrJ5t)

- Jebril, N., Albaek, E., & De Vreese, C. H. (2013). Infotainment, cynicism and democracy: The effects of privatization vs personalization in the news. *European Journal of communication*, 28(2), 105-121.
- Kahn, K. F., & Fridkin, K. (1996). *The political consequences of being a woman: How stereotypes influence the conduct and consequences of political campaigns*: Columbia University Press.
- Kahn, K. F., & Goldenberg, E. N. (1991). Women candidates in the news: An examination of gender differences in US Senate campaign coverage. *Public Opinion Quarterly*, 55(2), 180-199.
- Kittilson, M. C., & Fridkin, K. (2008). Gender, candidate portrayals and election campaigns: A comparative perspective. *Politics & Gender*, 4(3), 371-392.
- Mazzoni, M., & Ciaglia, A. (2014). How Italian politics goes popular: Evidence from an empirical analysis of gossip magazines and TV shows. *International Journal of Cultural Studies*, 17(4), 381-398.
- Meier, P. (2012). From laggard to leader: explaining the Belgian gender quotas and parity clause. *West European Politics*, 35(2), 362-379.
- Niven, D. (2005). Gender bias? Media coverage of women and men in Congress. *Gender and American politics. Women, men, and the political process*, 2, 264-283.
- Patterson, C. E. (2016). Future Mrs. President or Simply Bill's Wife?: A Content Analysis of New York Times Coverage of Hillary Clinton in 2008 versus 2016.
- Paxton, P., Kunovich, S., & Hughes, M. M. (2007). Gender in politics. *Annu. Rev. Sociol.*, 33, 263-284.
- Rodgers, S., & Thorson, E. (2003). A socialization perspective on male and female reporting. *Journal of Communication*, 53(4), 658-675.
- Ross, K. (2004). Women framed: The gendered turn in mediated politics. *Women and Media: International Perspectives*, 60, 80.
- Roularta Media (Producer). (2018). Knack: media kit. Retrieved from <https://www.roulartamedia.be/nl/merken/magazines/knack>

- Statbel. (2018a). Aandeel 30-34-jarigen dat een diploma van het hoger onderwijs heeft behaald. Retrieved from <https://statbel.fgov.be/nl/themas/werk-opleiding/opleidingen-en-onderwijs/onderwijsniveau#panel-12>
- Statbel. (2018b). Onderwijsniveau van de Belgische bevolking van 15-64 jaar. Retrieved from <https://statbel.fgov.be/nl/themas/werk-opleiding/opleidingen-en-onderwijs/onderwijsniveau#panel-11>
- Strömbäck, J. (2008). Four phases of mediatization: An analysis of the mediatization of politics. *The international journal of press/politics*, 13(3), 228-246.
- Unia (Producer). (2017). Balans en resultaatsrekeningen van Unia. Retrieved from <https://www.unia.be/nl/over-unia/balans-en-resultatenrekeningen-van-unia>
- Van Aelst, P., Sheafer, T., & Stanyer, J. (2012). The personalization of mediated political communication: A review of concepts, operationalizations and key findings. *Journalism*, 13(2), 203-220.
- Van Aelst, P., & Walgrave, S. (2016). Information and arena: The dual function of the news media for political elites. *Journal of Communication*, 66(3), 496-518.
- Van Santen, R., & Van Zoonen, L. (2010). The personal in political television biographies. *Biography*, 46-67.
- Van Zoonen, L. (1998a). De talkshow: personalisering als strategie [The talk show: personalization as a strategy]. *Brants K and Van Praag P Tussen beeld en inhoud. De verkiezingscampagne van*, 154-173.
- Van Zoonen, L. (1998b). "Finally, I Have My Mother Back" Politicians and Their Families in Popular Culture. *Harvard International Journal of Press/Politics*, 3(1), 48-64.
- Verba, S., Burns, N., & Schlozman, K. L. (1997). Knowing and caring about politics: Gender and political engagement. *The journal of politics*, 59(4), 1051-1072.
- Vlaamse Overheid. (2018a). De Vlaamse begroting in cijfers. <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-overheid/werking-van-de-vlaamse-overheid/de-vlaamse-begroting-cijfers-2018#>

- Vlaamse Overheid. (2018b). *Mediaconcentratie in Vlaanderen 2018*. Retrieved from https://www.vlaamseregulatormedia.be/sites/default/files/mediaconcentratie_toegankelijke_versie_2018.pdf
- Vlaamse Overheid (Producer). (2018c). Subsidie aan UNIA (Interfederaal Gelijkekansencentrum), 2018. Retrieved from <https://www.fdfa.be/nl/subsidie-aan-unia-interfederaal-gelijkekansencentrum-2018>
- Vos, D. (2012). Is gender bias een mythe? Op zoek naar verklaringen voor de beperkte aanwezigheid van vrouwelijke politici in het Vlaamse televisienieuws. *Res Publica*, 54(2), 193-217.
- Vos, D. (2013). The vertical glass ceiling: Explaining female politicians' underrepresentation in television news. In: De Gruyter.
- Vos, D. (2015). *Beyond political power: which politicians pass the news gates and why?*, University of Antwerp,
- Welch, S. (1977). Women as political animals? A test of some explanations for male-female political participation differences. *American Journal of Political Science*, 711-730.
- Witt, L., Matthews, G., & Paget, K. M. (1995). *Running as a woman: Gender and power in American politics*: Simon and Schuster.
- Wolfsfeld, G. (2004). *Media and the Path to Peace*: Cambridge University Press.

9 Bijlage

9.1 Overheidsuitgave 2018

Beleidsthema	Vlaamse begroting (Vlaamse Overheid, 2018a)	Federale begroting (Belgische Kamers van volksvertegenwoordigers, 2018)	Totaal
sociale zaken	12,1 miljard	18,71 miljard	30,81 miljard
onderwijs	13,2 miljard	-	13,2 miljard
werk, economie & energie	4,25 miljard	2,80 miljard	7,05 miljard
mobiliteit & verkeer	3,67 miljard	3,27 miljard	6,94 miljard
politieke organisatie	4,09 miljard	1,53 miljard	5,62 miljard
financiën	2,52 miljard	2,03 miljard	4,55 miljard
politie, gerecht & criminaliteit	-	3,85 miljard	3,85 miljard
defensie & wapens, oorlog & vrede	-	2,52 miljard	2,52 miljard
milieu, natuur & ruimtelijke ordening	2,04 miljard	0,34 miljard	2,38 miljard
internationale instellingen & verdagen, Europa & relatie met de derde wereld	0,17 miljard	1,68 miljard	1,85 miljard
cultuur, sport & media	1,29 miljard	-	1,29 miljard
wetenschap en innovatie	0,76 miljard	0,45 miljard	1,21 miljard
migratie, integratie & asielzoekers		0,26 miljard Fedasil (2018)	0,26 miljard
landbouw en visserij	0,19 miljard	-	0,19 miljard
godsdienst	-	0,19 miljard (Federale overheidsdienst Justitie, 2018)	0,19 miljard
discriminatie, rechten & vrijheden	0,04 miljard (Vlaamse Overheid, 2018c)	0,007 miljard (Unia, 2017)	0,047 miljard

9.2 Codeboek

Link naar Qualtrics: https://uantwerpen.eu.qualtrics.com/jfe/form/SV_aYs3IHp8uza8Fnf

Per vraag: goede definitie van vraag maken

Gebruik van twee codeboeken. Het eerste codeboek zal gaan over het **(1) niveau van het artikel**. Dit codeboek moet éénmaal per artikel worden ingevuld. Het tweede codeboek gaat over variabelen op het **(2) niveau van de vraag** die wordt gesteld. Wanneer in een interview 16 vragen worden gesteld zal het tweede codeboek dus 16 keer moeten worden ingevuld bij het desbetreffende artikel.

(1) Niveau van het artikel:

(Variabele 0: Naam codeur (enkel bij pilootstudie))

Introductie: variabele opgenomen als een tekstvak waarin de introductie wordt geplakt

De titel van het artikel gaat over:

- Zuiver privé elementen
bv. "Mijn kinderen kijken ook om me uit te lachen"
- Combinatie van private en politieke elementen
bv. "Ik draag zogezegd een jurkje om extra stemmen te halen"
- Zuiver politieke elementen
bv. "Nee u hoeft uw mazoutketel nog niet af te breken"
- Uitsluitend de naam van de politicus/-a
bv. "Kris Peeters"

Variabele 1: Jaar waarin het interview werd afgenomen.

-

Variabele 2: Periodiek tijdschrift waar interview in voorkomt:

- Knack
- Humo
- Dag Allemaal
- TV-familie
- Story

Variabele 3: Voornaam + Naam van geïnterviewde politicus/-a

-

Variabele 4: Functie van de politicus/-a tijdens het interview:

- Partijvoorzitter
- Minister

Variabele 5: Hoeveel vragen worden er gesteld in het interview?

* Een vraag hoeft geen vraagteken op het einde te bevatten, zolang de zin maar oproept tot reactie.
bv. "En net nu er zoveel cruciale beslissingen moeten worden genomen, blijven de liberalen aan de zijlijn staan." wordt hier opgenomen als een vraag.

*Een vraag moet nieuwe info aanreiken. De vraag moet hiervoor zeker meer dan drie woorden bevatten. bv. "Oke, En dan?, Wat nu?, Komt dit goed?..." worden in dit onderzoek NIET opgenomen als vraag.

*Aanmoediging zonder extra informatie aan te reiken bv. “Vertel?..” wordt in dit onderzoek NIET opgenomen als vraag.

*Verder verduidelijking vragen zonder nieuwe info aan te reiken bv. “Wat bedoel je?, Hoe komt dat?...” worden in dit onderzoek NIET opgenomen als vraag.

(2) Nieuw van de vraag:

Elke vraag in het interview wordt apart gecodeerd. Bijvoorbeeld voor vraag 1 krijgen we dan variabelen 1A, 1B, 1C ... voor vraag 2 uit het interview krijgen we dan vraag 2A, 2B, 2C. Zo verder gaan tot alle vragen van het interview gecodeerd zijn.

Variabele 1A: De vraag gaat over:

- Een zuivere politiek issue
bv. vragen over beleid, over politieke kwestie...
- Een zuiver privé issue
bv. vakantie, geloof, jeugd, hobby, familie...
- Een combinatie van politieke en privé
bv. combinatie familie en gezin

Variabele 1B: In de vraag wordt verwezen naar het geslacht van de politicus/-a of gender gerelateerde kwesties met betrekking tot het eigen geslacht van de politicus/-a (bv. seksisme, gender(on)gelijkheid).
bv. Ook mannen ervaren seksisme. Wie als man ouderschapsverlof durft op te nemen, wordt nog altijd als een sloef beschouwd en mist ook carrièrekansen. (seksisme t.o.v. mannelijke politicus)

- Ja
- Nee

Variabele 1C: Wordt in de vraag naar de kinderen of het gezinsleven van de politicus/-a verwezen?

- Ja
- Nee

Variabele 1D: Wordt in de vraag naar de jeugd van de politicus/-a verwezen?

- Ja
- Nee

Variabele 1E: Wordt in de vraag naar de hobby's (sport, lezen, vakantie, afspreken met vrienden...) van de politicus/-a verwezen?

- Ja
- Nee

Variabele 1F: Welk politiek beleidsdomein wordt in de vraag aangehaald? (Onderstaande lijst is gebaseerd op de ENA lijst, deze lijst wordt gebruikt om alle items van het journaal te coderen. Sommige items werden echter samengenomen of weggelaten aangezien we vermoedend at deze thema's minder zullen voorkomen)

- geen politiek beleidsdomein (vragen omtrent de eigen partij)
- politieke organisatie (staatshervorming, parlement, regering, politieke cultuur, corruptie)
- verkiezingen
- internationale instellingen, verdagen & internationale contacten (diplomatieke verhoudingen, internationale bezoeken)
- Europa (= institutioneel en niet geografisch)
- politie & gerecht
- criminaliteit (terrorisme, fraude, moord, drugs, veiligheidsmaatregelen)
- rechten & vrijheden (racisme, discriminatie vrouwen/holebi's/etnische minderheden)
- migratie, integratie & asielzoekers
- financiën (belastingen, begroting, overheidsschuld)
- economie (toestand, beleid, overheidsbedrijven, specifieke bedrijven)
- werk (werkloosheid, werkgelegenheid, arbeidsmarkt, sociaal overleg, arbeidsomstandigheden)
- sociale zaken (gezin & familie, gezondheidsbeleid, welzijn, armoede, sociale zekerheden)
- demografie (demografie, dood)
- mobiliteit & verkeer (verkeersongevallen, files, openbaar vervoer, verkeersveiligheid, transport en vervoer, infrastructuur)
- ruimtelijke ordening (ruimtelijke ordening, huisvesting)
- milieu (milieuvervuiling, natuurgebieden, radioactief afval, afvalbeleid, dierenwelzijn, klimaatsverandering)
- energie
- natuur (natuurverschijnselen, weer, seizoenen, zomer & wintertijd)
- landbouw (landbouw, bosbouw, visserij)
- cultuur (muziek, film podiumkunsten, literatuur, beeldende kunsten)
- sport
- onderwijs
- wetenschap (beleid, ontdekkingen, technologie, ruimtevaart)

- godsdienst (vieringen, traditionele gebeurtenissen)
- media (beleid, deontologie)
- defensie & wapens
- oorlog & vrede
- relatie met de derde wereld

Vraag 1G: Op welke toon wordt de vraag aan politicus/-a in kwestie gesteld?

Hiervoor vertrekken we vanuit de actor namelijk de politicus/-a in kwestie.

We coderen een vraag met een "*voordelige toon*" als de vraag een expliciet uitgesproken positief beeld van de politicus en/of zijn of haar politieke partij schets. De vraag mag hierbij niet open worden gelaten maar moet echt specifieke positief beeld bevatten. Er wordt een duidelijke positieve houding tegenover de politicus en/of zijn of haar partij aangenomen.

Bv. U kreeg meteen een heel lastig dossier op uw bord: het onverdoofd slachten van schapen voor het Offerfeest. U bent daarin veel onverzettelijker dan uw voorgangers.

Een "*neutrale toon*" bevat geen expliciet uitgesproken positief beeld of kritiek. Er wordt geen duidelijke positieve of negatieve houding tegenover de politicus en/of zijn of haar partij aangenomen.

Bv. In een interview met Het Nieuwsblad verklaarde u vorige maand dat we 'best wat meer engagement mogen verwachten van allochtone ouders en nieuwkomers'. 'Vlamingen staan echt wel open voor anderen en tolereren veel. Omgekeerd mogen we ook de bereidheid verwachten om actief deel uit te maken van onze samenleving.' Bent u geschrokken van de storm van verontwaardiging over die uitspraak?

We coderen een vraag met een "*nadelige toon*" als de vraag een expliciet uitgesproken kritische vraag op de politicus en/of zijn of haar politieke partij is. De vraag mag hierbij niet open worden gelaten maar moet echt specifieke kritiek bevatten. Er wordt een duidelijke negatieve houding tegenover de politicus en/of zijn of haar partij aangenomen.

Bv. En net nu er zoveel cruciale beslissingen moeten worden genomen, blijven de liberalen aan de zijlijn staan.

- Voordelige toon
- Neutraal toon
- Nadelige toon

9.3 ENA lijst

1. Politieke organisatie: politiek systeem, (staats-)hervorming, organisatie van politieke instituties (regering, parlement, administratie, lokale of regionale besturen), politieke cultuur en corruptie.

2. Verkiezingen en referenda: wetgeving omtrent verkiezingen, organisatie van verkiezingen, campagnes, uitslagen en opiniepeilingen.

3. Gerecht, justitie en criminaliteitsbeleid: organisatie van gerecht en politiediensten, preventie van criminaliteit, repressie en controles, rechtszaken en processen.

4. Criminaliteit: bommeldingen en -aanslagen, fraude, vandalisme, verstoring openbare orde, inbraken, moord, verkrachting, drughandel,...

5. Rechten en vrijheden: berichtgeving omtrent racisme, rechten en discriminatie van holebi's, vrouwen, etnische minderheidsgroepen.

6. Migratie, integratie en asielzoekers

7. Financiën: monetair en financieel beleid (wisselkoers, valuta), beurzen, bankensector, verzekeringen, belastingen, begroting en overheidsschuld.

8. Economie: economische toestand, economisch beleid, privatisering en organisatie van overheidsbedrijven, handelsbeleid, distributie, organisatie en beleid van specifieke bedrijven...

9. Consument: consumentenzaken, reclame en prijs(veranderingen).

10. Werk: werkloosheid, werkgelegenheidsbeleid, arbeidsmarkt, sociaal overleg en arbeidsomstandigheden.

11. Sociale zaken: gezin en familie, kinderbijlagen, jeugdzaken, gezondheidsbeleid, voedselveiligheid, armoede en sociale uitsluiting (daklozen), welzijnssector, ziekteverzekering, pensioenen, sociale zekerheid...

12. Demografie: demografie en dood.

13. Mobiliteit & verkeer: verkeersongevallen, files, openbaar vervoer en beleid, verkeersveiligheid, transport en vervoer, infrastructuurwerken.

14. Ruimtelijke structuur: ruimtelijke ordening, huisvesting.

15. Milieu: milieuvervuiling, natuurgebieden, radioactief afval, afvalbeleid, dierenwelzijn, klimaatverandering

16. Natuur: natuurverschijnselen, weer, indeling seizoenen en tijd.

17. Energie: energiebeleid, duurzame ontwikkeling

18. Landbouw: landbouw, bosbouw en visserij.

19. Cultuur: muziek, film, podiumkunsten, literatuur, beeldende kunsten, auteursrechten en cultuurbeleid

20. Patrimonium: archeologie, architectuur, patrimoniumbeheer

21. Onderwijs

22. Wetenschappen: wetenschapsbeleid, ontdekkingen en prijzen, technologie, archieven en deontologie.

23. Ruimtevaart

24. Vermaak: loterij en gokproducten, kermis, verslag van feestvreugde

25. Toerisme: toerisme en recreatie, beleid en implementatie

26. Godsdienst: vieringen en traditionele gebruiken, orden en sektes, religies en hun organisatie.

27. Media: mediabeleid, deontologie, media-events...

28. Telecommunicatie

29. Defensie en wapens: bescherming tegen terrorisme, organisatie en hervorming van het leger, wapenhandel, privé wapenbezit

30. Internationale instellingen en verdragsconstructies

31. Europa (= institutioneel; niet geografisch): Europese top, samenstelling en werking Europese instellingen, Europese integratie, Europees recht, Europees Economisch en Industrieel beleid, uitbreiding van de EU...

32. Oorlog & vrede: oorlog tussen twee of meer landen, intern gewapend conflict, internationaal terrorisme, aanslagen met politieke motieven, vredeshandhaving en peacekeeping, oorlogstribunaal, vredesonderhandelingen, herdenkingen, specifiek protest tegen oorlog...

33. Internationale contacten: ontmoeting tussen internationale actoren buiten het kader van internationale organisaties, bezoek belangrijke vertegenwoordiger, diplomatieke verhoudingen, internationaal financieel en handelsbeleid...

34. Relaties met de derde wereld: ontwikkelingssamenwerking, vluchtelingenproblematiek, noodhulp...

35. Rampen: natuurrampen, menselijke rampen, verkeersrampen, huis- of bedrijfsbrand, hongersnood en ongevallen

36. Sport

37. Celebrity

38. Royalty